

Выходить кождого мѣсяця як прилога новинки: „Наш Родный Край“.
Редактор: А. Маркуш. Предплата Кч 6·— на рок. Поодиноке число 60 гелеров.
Адрес: Вѣночок, Тячово.

РОЧНИК V. ФЕБРУАР 1924. ЧИСЛО 1.

ВѢНОЧОК ДО ПОДКАРПАТСКИХ ДѢТОЧОК.

Чекали вы довго, може думали, что вже и не прийду до вас. — И от я туй!

Приношу вам новѣ образки, новѣ казки, новѣ радости!

Обертайте мои листи. Читайте з них, что вам любиться.

Я хочу, чтобы то все любилося вам. Зато, як видите, найдете на моих листах много такого, что вы самѣ пишете и збираете дома, в школѣ, в селѣ.

Так и треба. В наших домах, селах много таких казок, спѣванок и проговорок живе, яких треба нам собрати и напечатати. Абы знали их и другѣ дѣти, абы читали их всюды, куды Вѣночок дойде. Бо в сих казках, спѣванках и т. д. есть історія и дух нашого народа.

Так, дѣти, я знову межи вами. И прошу вас не лиш читайте мои стороны, але и пишѣть.

Най буде Вѣночок новинка, котру Подкарпатскѣ дѣточки пишуть, читають и розпространяють.

Кличе вас до роботы и здоровляе вас:

ВѢНОЧОК.

М. Подгорянка:

МАМИНА КАЗКА.

(Орисѣ Заклинской присвята.)

Мороз на шибках мерехтить,
Вѣтер вонка гуде.
Дѣвочка в постели лежить,
А мамка ще пряде.
Дѣвочки очи тулятся,
Як синій цвѣт до сну —
Усточка в просьбу тулятся:
„Ще казочку одну!“

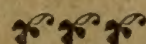
Слухай голубко: „Быв раз царь
В тридевятой землѣ.
Мав он палату аж до хмар
И замок на скалѣ.
Золота зсыпав комор сѣм,
Войска мав без числа
И кождый день по свѣтѣ всѣм
Слава его росла.

Але дѣтинки царь не мав,
Тому не быв щаслив.
Письмо велике написав
И печать приложив.
Худобной мамцѣ загнав сам,
Тай просить так в письмѣ:
„За малу дѣвочку оддам
Богатства свои всѣ.

Дѣвочка з постели встае,
Ид мамочцѣ бѣжить,
Ручками шию обовье,
А голосок дрожить:
„О задарь просить он, задарь
Не приймай таких письм;
Менѣ за нич найбôльшій царь,
Коли я твоя есьм!“

„Почекай любко, най повѣм
Казочку до конця;
Мамка печатей бє аж сѣм

И шле з письмом гонця:
„Не прийму державу цѣлу
З великим скарбом тым,
За одну дѣвочку малу
З серденьком золотым!“

Як став бѣдный чоловѣк мудрым.

(Казка.)

Давно, давно жив дагде на свѣтѣ бѣдный, пребѣдный чоловѣк. Не хотѣлося ему вже так много бѣдовати, задумав дачто и казав жонѣ: „Чуеш жоно, пойди в город та купи менѣ там бѣлый кафтан з чорным поясом и чорный ковпак, але довгій, якій лиш буде. Пойду я в свѣт, може найдеся якесь щастя.“

Жона послухала, собрала что найшла еще в хатѣ, та дала за кафтан, за пояс и за ковпак.

Бѣдный чоловѣк убрався в ту чудну одежу и пошов в свѣт. Ишов, ишов, раз в густом, великом лѣсѣ стрѣтив пару людей. Жона носила шовкову одежу, а сабля в чоловѣка была из золота. „Се навѣрно даякій король,“ думав бѣдный чоловѣк. И уганув. То поправдѣ был царь Жовтоѣ Краины, якій ходив на ловы. И доки зайшов меж корчи за яким то застрѣленым звѣрятком, освободився конь и лишив царя в лѣсѣ. Уже другого дня глядав коня. Раз, что дуже любив того коня, а другійраз не хотѣв пѣшком вернути до царского города. Бо ганьбився дойти без коня.

Царь задивовався над чудно убраным чоловѣком и зазвѣдав его: „Что ты за один.“ А бѣдный чоловѣк каже ему: „Я мудрець, премудрець. Знаю, что было, есть и буде.“ Зрадовався царь на сесѣ слова и каже: „Та скажи менѣ, ты мудрецю, что где бы найшов я моего коня.“ Подумав чоловѣк: „Что бы одповѣсти, абы не было бѣды и не выйшла скоро брехня.“ И каже цареви: „Твой конь конець лѣса а два вовки тягнуть его. Аж пилуеш сею дорожкою, може еще высвободиш его.“ Бѣдный чоловѣк казав се лиш

за то, абы чим легше освободитися од царя. А чуйте такое, царь побѣг дорожкою и дѣйстно найшов коня, якого мало не роздерли вовки. Царь вернувся скоро на кони, абы подаровати мудрого, но того уже нѣгде не было.

Пошов царь в свой город и дав выголосити, что если увидит дакто мудреця, чоловѣка в бѣлом кафтанѣ з чорным поясом, мае привести его хоть красно, хоть силою в царскій двор.

Другого, третого дня имили вояки мудреця на дорозѣ и привели до царя. Напудився теперь бѣдный чоловѣк. Ой Боже, что тут буде, може и завѣсити его царь, зачто так одурив го.

Але царь, не обы серднвся, но дуже подяковав что помог ему найти драгоцѣнного коня. Подаровав ему велику палату недалеко од своеѣ и розказав всѣм слугам, абы честовали мудрого чоловѣка и слухали на него, як на самого царя.

Добро ишло по сему бѣдному чоловѣкови. Привѣз до себе и жону свою и жили собѣ в палатѣ, як в раю.

И случилося раз, что из царскоѣ палаты украли мѣшок повный золотом. Призвав царь всѣх радников, але нѣяк не могли порадити, что ба где бы глядати мѣшок из золотом. Призвав царь и мудреця. А може он знае. „Если поправдѣ такій мудрець, что знае все, тогды мусить знати“, говорили завистнѣ придворнѣ. А царь казав: „Абысь знав, мудрецю — премудрецю, на завтра хочу знати, что кто украв мѣшок

з золотом. Если не скажеш, може и голова не твоя буде завтра.“

Зажурився бѣдный чоловѣк. Сидѣв смутно в комнатѣ и роздумовав, як бы выкрутитися еще раз из бѣды. А як сидить при столѣ, дакто заковтае в окно и шепче ему: „Чуй пане, я украв мѣшок, но помилуй мене, а не продай цареви, бо он завѣсить мя. Туй и мѣшок, лиш не кажи нѣкому.“ А мудрець казав: „Щастя, что прійшов ты еще нынѣ. Завтра было бы уже поздно.“ (Мудрець думав на себе, а злодѣй на себе.) Но теперь иди положи мѣшок в царской загородѣ под трету яблоню.

Рано, еще ледвы зоряло, заслали придворнѣ люде до мудреця, а тот казав: „Най прийде сам царь, ему скажу.“ Прийшов царь а мудрець каже ему: „В твоѣй загородѣ, под третой яблонѣ есть мѣшок.“

Дав царь глядати под третою яблонею и поправдѣ найшли там мѣшок з грошми. Теперь мав еще славу бѣдный чоловѣк. Але из славою росла и зависть царских порадников. Зачали они клеветати на мудреця, что не знае он нѣчого и грошѣ сам украв. Доти клеветали, что пристав царь на то, абы взяти его ещераз на пробу.

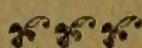
И выдумали сякое: Взяли клѣтку из потятком. Один з них имив потя, другій держав клѣтку. Пустили потя раз. Оно вернуло в клѣтку. Пустили другійраз. Потя опят залетѣло в клѣтку. Пустили третійраз, а потя теперь полетѣло и сѣло собѣ на дерево. Призвав царь мудреця и казав ему: „Если ты мудрець и знаеш, что было и буде, скажи, что робили перше мои слуги.“

Настрашився бѣдный чоловѣк. Як мог бы он то знати. И задумав сказати правду цареви. Признатися, что он простый бѣдный чоловѣк. Зачав говорити о себе: „Йой, пане, всемогутный царю. Слухай правду. Бѣдне потятко двараз забилося в клѣтку и освободилося, але третійраз . . .“

А царь думав, что мудрець не за себе, але поправдѣ за потя говорить и закричав на злорадников: „Видите, что уганув. Вы брехачѣ, вы клеветники.“

И подаровав бѣдного чоловѣка великим богатством. А од тогды жив собѣ спокойно мудрець, царскѣ слуги не смѣли вже на него клеветати. Еще и нынѣ жие, если не умер.

Подала:
(Ужгород.) *Р. Голдбергер,*
учен. р. гор. школы.

ДѢТОЧѢ ПРОГОВОРКИ.

Путудром — путудром,
Босорканя под вѣдром,
А я ишов воды пити,
Хотѣла ня затопити.

*

Ой Иванку, Иванку,
Упадеш у солянку;
Красше пиши на листѣ,
Та не роби мазанку!

Драговскѣ школярѣ.

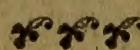
Коло млина, коло броду;
Перескочив Иван воду.
Перескочив не змочився,
До дерева прилѣпився.

(Пудплена.) *А. Вѣланич,* гимн. Хуст.

Наша хата не пуста,
Варится в нѣй капуста,
То на горѣ, то на торѣ капуста.

А в капустѣ бураки,
Побилися вояки,
То на горѣ, то на торѣ вояки.

(Ясѣня.) *В. Смирдуль,* уч. рѣзб. школы.

Як потята спѣвають.

В зимѣ нападе густый снѣг и прикрые всяке зерно. До того ще и мороз, что пса шкода выгнати. Тогды мадѣ пс-

тятка приходять з лѣсов до сел и просять милость у добрых людей.

Синичка спѣвае: „Зима, зима, мороз! Зима, зима, мороз!“ Дѣти отворѣть окно, дайте ей мало крышок, най не просить дармо!

Кос поскакуе по снѣгу перед чоловѣком и жалуеся: „Мои дѣтятка, убожатка, змерзнуть!“

Милый зимный гость жовтюшка також глядае страву, приходить аж до окна, сяде собѣ и заспѣвае: „Дай, зрно, дай!“

Оленка на гостинѣ в Вуйка Бурмилы.

Не онь так далеко, дагде в найтемнѣйших Карпатах жила собѣ честна фамилія Вуйко Бурмило, его жона Бурмилиха и малый панчук Бурмилко.

Не была то така звычайна, проста фамилія — старый Бурмило быв из дворянского роду — за то и не жили всюды по гаврах, но поставили собѣ красну, смерекову хижочку серед лѣса.

Однoѣ недѣлѣ Бурмилиха наварила кашу на обѣд — но бо вон красне сонце грѣло и каша дуже горяча была, выйшла цѣла фамилія мало проходитися перед обѣдом. Лише на минутку, доки каша стыне.

Малый Бурмилко дуже радовався свѣжому воздухови, нѣяк не мав дяки вернути про медову кашу. Сяк и пойшла цѣла фамилія мало подальше од хатки. И от. За той час,

одки, одки нѣт грибы збираюча Оленка приближалася до хатки и як цѣкава дѣвчина заглянула в отворене окно.

А что там видѣла? В хижи стол, на столѣ великѣ блюда а в блюдах страва. Коло стола малый столик а на столику в мисочцѣ повно-повно стравы. Не была бы Оленкою и дѣвчиною, кобы была не зайшла подивитися близше: Яка то страва на столѣ. Подивилася, попахала, и потом и покушала. — В одном блюдѣ была страва за горяча, в другом за товста. Но в малой мисцѣ, як май добра — солодка каша, в молоцѣ варена, медом обсыпана. Сѣла Оленка на столик, кушала, кушала, доти кушала, что з'ѣла всю кашу. И не подумала на то, ци яло, ци нѣт в чужой хатинѣ

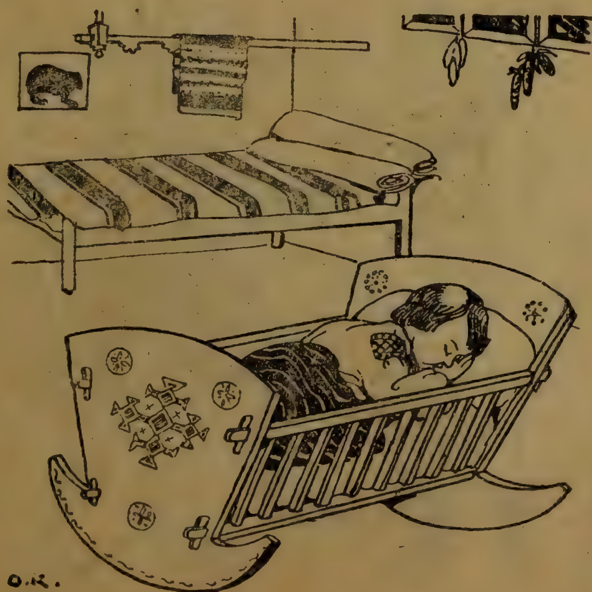
гоститися — коли нѣкто не зве, анѣ не силуе — и то не смутило еѣ, что коли стала од обѣда, перевернула столик. А порцеланова миска упала и розбилася на маленькѣ куски.

Оленка чувствовалася, як дома. И послѣ доброѣ гостины глядала мѣсто, где бы мало спочинути. Та и найшла в другой комнатѣ двѣ постели и колысочку. Одна постѣль была за тверда, друга за широка а колыска як май на вдяку Оленцѣ — лягла собѣ и солодко заспала.

Але и малый Бурмилко поголоднѣв уже. — Вернулися, абы загостилися недѣльною кашою.

Зайдуть в хату и зачудуются. — Даяк хатка не в таком порядку, яку еѣ лишили. Роздивляться — раз каже Бурмило: „Кто ѣв з моеѣ каши?“ А

Бурмилиха: „Кто кушав з моею ложкою? А Бурмилко зареве: „А где е моя медяна каша?„

Стали около розтрѣщеноѣ миски. Бурмилко реве, а старѣ грозяться.

Идуть дале — в другу комнату. И от! В колысцѣ красна дѣвчинка спить солодко. Бурмилко и ревати забыв. Не жаловав уже анѣ каши, так полюбилася ему дѣвчинка — „Ой як добре буде з нею бавитися!“ радовався.

Старый Бурмило еще сердито махав з топориком и морконѣв, но Бурмилиха тихомирила его — что казати и ей на вдяку была Оленка.

Але Бурмило не знав успокоитися. Чтобы дакто смѣв в его дворянску хату запхатися и там самовольно газдовати. Доти морконѣв, что Оленка пробудилася.

Се уж не было таке солодке, як медяна каша. Лежати в колысцѣ, а

недалеко од неѣ паскуднѣ медведѣ розшкѣряють зубы. На щастя утямила Оленка в стѣнѣ дѣрочку, котра Бурмилкови служила подаколи мѣсто дверей, коли еще меншій быв.

Скочила Оленка и наколи Бурмиловы задумали хопитися за нею, вже была вон.

Та и не подяковала за гостину. Та и не обернулася назад. Бѣгла, бѣгла, что и вѣтер не знав еѣ догонити. И не стала лиш дома.

Не казала нѣкому, куды ходила. Но я думаю, что большераз не зайшла в хижу, где нѣкого не было дома и не сѣла за стол, коли нѣкто не силовав.

***

СИРОТА.

(Народна пѣсня.)

Нема кому порадити,
Нѣ розвеселити.
Пошла моя порадонька
В сыру глинку гнити.

Ой у звоны зазвонили,
В органы зайграли,
Коли мою родну мамку
В цвинтарь поховали.

Лишила ня моя мамка
На чужіѣ руки,
Впали на ня на сѣм свѣтѣ
Всѣ нещаснѣ муки.

Якѣ тотѣ цвѣты краснѣ,
Котрѣ зацвѣтають,
Якѣ тотѣ дѣти щаснѣ,
Котрѣ матѣрь мають.

(Косовска Поляна.)

Подав:
Мих. Мандзюк,
уч. гимн. Берегово.

Когут и курочка.

(Народна казка).

Быв дѣдо и баба. У бабы была куриця, а у дѣда когут. Баба все мала грошѣ, бо все понесла по яйцю продати. А дѣдови было жаль. Розсердився и прогнав когута. Пошов когут смутно. Иде, иде стрѣчае медвѣдя. Тот пытаеся: „Де идеш, когуте?“ Каже когут: „До царя на войну“ А медвѣдь силуеся: „Иду и я, буду тобѣ на помоч.“ Когут каже: „Стань из заду, та идѣм“.

Идуть далестрѣча, ють вовка. Вовк пытаеся: „Де идеш, когуте.“ „Иду на войну.“ „Иду и я, буду ти на помоч.“ А когут каже и тому: „Стань из заду, та идѣм“.

Стрѣчають лисицю. И тота звѣдаеся: „Де идеш, когуте.“ „Иду до царя, на войну.“ Лисиця проситься: „Иду и я, буду ти на помоч.“ А когут и той: „Стань из заду, та идѣм.“ Та идуть.

Прийшли до царя, когут вылетѣв на ворота и запѣв: „Ку-курѣку-га-гу, туй ем пресвѣтлый царю“. Царь подивився и розказав слугам: „Идѣть, та мѣж кури покладѣть“. А они пустили их меж кури. Когут тогды казав: ,,Пусти, заду лисицю! На то вылѣзла лисиця и позаѣдала и убила всѣ кури.

Царь розсердився и розказав заперти их мѣж конѣ, думав, що конѣ забьють когута. А когут казав: „Пусти, заду вовка.“ Скочив вовк меж конѣ, та позабив их до одного.

Теперь сердився еще царь. Дав их заперти меж волы. А когут каже: ,,Пусти, заду, медведя.“ Пустився медвѣдь меж волы и роздер их до одного“. Царь тогды, абы освободився од когута, верг его в комнату, где царскѣ скарбы, грошѣ, срѣбло и золото стояли. А когут лиш того чекав. Зжер грошѣ, срѣбло и золото. — Не лишив анѣ крышку из них.

Царь од гнѣву не знав чого робити, дав нагнати вояками когута. Але и когут змагався, не могли его догонити. Только, як дуже пиловав, загубив один геллер. Прийшов до дому, став под окном и каже дѣдови: ,,Постели скоро верету на стол и под стол.“

А дѣдо закричав на него: ,,Чому, абысь поваляв?“ А когут знов кричить: ,,Стели скоро верету.“ Ледвы постелив дѣдо, когут став в окно, потряс крылами и як зачали лятися грошѣ в комнату, текли, текли, что повно было на столѣ, под столом, по всѣй комнатѣ. Пошов дѣдо до бабы за мѣркою, чтобы помѣряти грошѣ. Бабѣ казав, что рѣпы купив. Але одно золото прилѣпилося до мѣрки.

Прійшла баба до дѣда и дозналася, что одки достав дѣдо грошѣ. Нагнала и она курицю про грошѣ. Пошла курка.

Ишла, ишла, та найшла геллер, что когут утратив. Вернула до дому и каже бабѣ: „Стели верету на стол и под стол.“ Баба зрадовалася и постелила найкрасшу верету. А курка поваляла верету и поклала на ню геллер. Баба погнѣвалася и зарѣзала курицю.

Доси было, сяк было. Кто не вѣрує, най позвѣдує когута, котрый еще и нынѣ живе и пѣе: „Ку-курѣку-га-гу постели верету.“

В.-Бычков.

М. Белей.
ученик гор. школы.

НАРОДНА СПѢВАНКА.

„Пойду я ся искупати
На широку рѣку.
Та пойду из Ясѣньечка
Аж у Америку.

Ой пойду я в Америку,
Бо там добре жити.
Бѣда буде в Ясѣньечку
Так тяжко робити.“

„А я буду в Ясѣньечку
И тяжко робити.
Бо я свою родну землю
Не годен лишити.“

(Ясѣня.)

Олена Митничук,
учен. нар. школы.

Як жие вовк у зимѣ.

Вѣтер вѣе, гуде по лѣсѣ. Всѣ дороги засыпанѣ снѣгом, усѣ стежки заметенѣ. Товстым ледом покрылися озера и рѣки. Все, что жие, поховалося до темных хат, до нор и печер. Лише сѣрый вовк блудить по лѣсѣ, не мае пристановища.

Страшный голод гонить его по дебрях, по лугах. Нѣ

в день, нѣ в ночи не мае спокою: голоднѣе, страшно голоднѣе.

Медвѣдь — Бурмило, найстаршій звѣрь у лѣсѣ, залѣз у теплу гавру та и спить собѣ безпечно. Знайшли теплу нору и лис и борсук и кертиця.

Навѣть заяць, хоть якій дурень, прожие зиму весело. Бѣгае собѣ в теплом кожусѣ, та обгрызуе молодѣ голузки.

Лиш одному вовкови не солодко жити в зимѣ. Его грызе жура, як бы добыти поживы, та прожити якось до весны, до сонѣчка ясного, коли вже можно ловити малѣ невиннѣ сернята.

Ци знають скоти раховати?

Не одповѣжте так наскоро, без думаня! Бо не так легко одповѣсти.

Были ученѣ люде, якѣ довго-довго ламали мудрѣ головы на том вопросѣ м не знали одповѣсти.

Сесѣ серйознѣ, страшно ученѣ люде замѣтили на пр. ось сякѣ дробницѣ:

Была стара котка, яка мала пять котят. Одного дня одобрали од неѣ котята. Мати-котка ревала и глядала котята. Дали ей назад одно — дале ревала, дали и друге. Еще ревала. Дали третье, четверте — лише ревала. А дали и пяте — перестала ревати. Что кажете, ци знала раховати?

До саду одного огородника постоянно приходив черешнѣ обдзьобовати, красти — шпак.

Огородник погнѣвався, зачав сторожити под черешнею, абы застрѣлити злодѣя. Але шпак все почекав, доки сторож вернув из саду. Огородник выдумав чтось нове. Послав трьох людей в сад. Один з них зараз и вернувся. А други чекали. Думали, что шпак прійде и застрѣлять его. Одойшов и другій чоловѣк а шпак сидѣв далеко на деревѣ, но на черешню не прилетѣв. Одойшов и третій чоловѣк. И тогды прилетѣв шпак. Огородник з окна дивився, як солодко грызе злодѣй дорогу черешню. — Скажѣть, ци знав шпак раховати, або нѣт?

В лѣсного сторожа быв пес из котрым кождого третього дня ходили в лѣс. Раз подумав лѣсник пойти сам и запер пса в хлѣв. Другій раз, коли опять треба было ити в лѣс, пса вже рано не было дома. Пошов лѣсник сам и от пес чекав его на дорозѣ, конець села. И од тогды кождого третього дня там чекав пес на лѣсника, абы не мог его дома лишити.

Что думаете, ци знав пес раховати?

Сѣ исторійки малѣ дробницѣ. Но варта мало роздумовати над ними. И над вопросом, ци знають скоты раховати, ци нѣт.

Та роздумуйте! А кто замѣтив уже и сам подобнѣ случаѣ, або мае здоровѣ думки на сей вопрос най, напише до Вѣночка. Найлѣпшѣ письма выпечатаеме и авторам зашлеме по одной книжцѣ.

СОДЕРЖАНЯ:

Státní tiskárna v Užhorodě, 1924—658.

Выходить кождого мѣсяця як прилога новинки: **»Наш Родный Край.«**
Редактор: *А. Маркуш.* — Предплата Кч 10·— на рок. Поодиноке число 1 Кч.
Для школярѣв: на рок 6 Кч, поодиноке число 60 геллеров.
Адреса: **»Наш Родный Край« Тячево.**

Рочник VIII. **Септембер 1926.** **Число 1.**

ТА ЩО МЕНѢ...

Та що менѣ из спѣванок,
Що спѣвати знаю,
Коли я до спѣваночок
Голосу не маю.

Та що менѣ из спѣванок,
Щом спѣвати годен,
Я бы спѣвав цѣлый тыждень,
Кобым не голоден.

(Ясѣня) *Подала:* ОЛЕНА МИТНИЧУК

Людоѣд.

Жив дагде лихий людоѣд, та ще дуже выбирав у стравах. На кождый тыждень треба было єму принести молоду дѣвицю. До сего людоѣд быв великим демократом. Не хотѣв, щобы скарги пошли на него, що он — нѣбы то — коло богачов, або коло бѣдных. За се прийшлося в недѣлю всѣм дѣвчатам тягти жеребок. Случилося, що раз вытягла сей смутный жеребок сама королѣвска донька.

Зажурився король, бо людоѣд быв сильнѣйший, як он. Выголосив по цѣлой державѣ, що дає королѣвну за жону, а ще половину державы тому, кто задусить Лихого людоѣда — и ратує єго доньку.

Вчув сю вѣстку старый, выслуженый вояк. Подумав, спробовати щастя. Рушив у дорогу просто до замка Людоѣда.

Як иде широким степом, видить, серед степу лежить здохлый осел а над ним сважаються: лев, медвѣдь, орел, та муха-спѣвуха.

Приступить до них вояк, та каже: »Чому вам сважатися; коли ваша дяка, я роздѣлю вам добычу по щирости!«

Пристали на се всѣ. Вояк подѣлив, що орел та муха достали чисте мясо — а другим осталися самѣ кости.

Радовалися орел та муха. Орел вытяг из крыла одно перце та и каже: »На тобѣ се перце, коли ним махнеш, то перекинешся в орла и можеш летѣти, куды хочеш!«

Муха спѣвуха сѣла єму на руку та поцѣловала малым носиком та казала: коли доткнешся перстом до сего мѣста, то перемѣнишся у муху и не буде перед тобою дверей и замков!«

Приступили и медвѣдь и лев, щобы подаровати вояка. Лев казав: »Приступи близше, най потисну ти сердечно руку, що дѣлила!« А медвѣдь говорив: »Пой, солодкий брате, най тя обойму, най тя поцѣлую!«

Алеж вояк не напудився од сих ласкавых слов. Махнув орлячим перцем. В той хвилѣ став орлом, поднявся у воздух и полетѣв. Летѣв, летѣв, анѣ не став, доки не долетѣв до замка Людоѣда.

Ще прибыв на вчас. Королѣвна была вже у замку, але ще жила. Бо королѣвна была дуже худонька, слабенька, за се Людоѣд замкнув єѣ у тюрму, ще и ланцом приковав, та поставив перед неѣ всякѣ добрѣ стравы и напоѣ. Хотѣв, щобы ѣла, пила и мало утыла.

Дознався вояк, що де сидить королѣвна. Перекинувся у муху-спѣвуху та и залетѣв до тюрмы. Королѣвна зрадовалася, коли муха забренѣла коло неѣ. Але як напудилася, коли из мухи став коло неѣ дораз чоловѣк; а ще вояк. Не было чого боятися. Вояк сказав, що он приходить од старого короля, та хоче єѣ освободити. Радилися, думали, як бы то было. Та засмутилися обоє. Бо замок стояв

на высокой скалѣ. Из него не было выходу. Мог одси выйти або сюды приходити только Людоѣд, та кого он повѣв за руку.

Зажурився вояк. Дуже полюбилася єму королѣвна. Теперь вже буде, що буде, хотѣв єѣ высвободити. Перекинувся опять в муху та полетѣв порозидивитися у замку, а може дащо узнає, дащо увидить.

Залетѣв и до кухнѣ, де варили, пекли. Сѣв на окно и прислухуєся. Кухарки говорять: »Ой так, и наш ґазда Людоѣд, и королѣвна и мы всѣ освободили бы ся, колиб дакто принѣс душу нашого Людоѣда!« — »А он не має душѣ?« — »А де єго душа?« — звѣдали служницѣ. »Єго душа замкнена у золотой коробочцѣ. Коробочка лежить на самотной скалѣ, дагде серед Чорного моря. Кто бы принѣс ту коробочку, освободив бы нас всѣх!«

Муха спѣвуха доста чула. Перекинулася в орла. Поднявся орел, летѣв, летѣв два днѣ и три ночи. Аж тогды втямив серед моря самотну скалу а на нѣй блискучу, золоту коробочку.

Вхопив коробочку. та вернувся назад. Долетѣв правѣ в хвилѣ, коли Людоѣд хотѣв вже задусити королѣвну.

Перекинувся скоро у вояка та и закричав на Людоѣда: »Не доткнися до неѣ, почекай, я вас всѣх освободжу!«

Засмѣявся Людоѣд: »Як бы ты мог освободити

нас всѣх? Хибаж мог бы ты найти золоту коробочку з моєю душою. Я сам єѣ глядав та не найшов!«

»А я єѣ маю ось тут!« — закричав вояк и подав Людоѣдови коробочку.

Отворив Людоѣд коробочку. В той минутѣ зверг из себе тѣло страшного Людоѣда и став прекрасным королевичем.

Чому казати дальше? Было радости, было и весѣля. Може ще и до нынѣ свадьбують. Найдѣть их пойдѣть до них у гостѣ.

СПѢВАНКА.

Ой, бо мене заставили
Горох молотити,
Кури яйця погубили
Хотѣли ня вбити.

На припѣчку молотив,
На запѣчку вѣяв,
Под припѣчком изкопав,
Пшеницѣ посѣяв.

Подав: НИКОЛА КАРАБИН
ученик горож. школы Волове.

Циганин и пан.

Жив собѣ дагде циганин та дуже розумѣв до свого ремесла. Руки в него были, як бы медом помащенѣ. Куды не поверне, все прилипне до єго рук.

Вчув се пан, одказав циганинови, щобы прийшов до него. Прийшов циганин до пана, а той єму и каже: »Чуєш, циганине, маю я у хлѣвѣ чорного коня. Укради єго сеѣ ночи. Як украдеш, буде твой, а як нѣт, то вычислять тобѣ 25 палиць на хребет!« — »Добрѣ,« — казав циганин.

Пан поставив у хлѣв трьох слуг. Одного посадив на коня, другий держав‚ коня за мотуз, третый за хвост.

Циганин вбрався у бабску одежу, купив у корчмѣ фляшку руму. Понад вечер зайшов у панский двор и почав йойкати: »Не дайте души погибати!« Пожаловали слуги бабусю, пустили в хлѣв. Баба лягла у солому та и заспала. Алеж слуги почули, що дащо пахне. Найшли фляшку тай и подпивали собѣ. Доти пили, що задрѣмалося им. Баба встала на то, одвела коня и поставила мѣсто него терлицю.

Прийде рано пан. Вже з далека кричить: »Проклятѣ злодѣѣ, украли од вас коня!« »Де украли,« — говорять слуги. Тогды увидѣли, що то терлиця а не конь.

Прикликав пан опять циганина и каже: »Так до завтра вкради золотый перстень моєѣ жоны. Коли вкрадеш, то буде твой, а коли нѣт, даш назад коня та ще и 25 палиць достанеш!» — »Пристаю,« — говорив циганин.

Радовався пан, що пристав циганин на сяку токму. Але боявся, що од слабенькоѣ жоны ще

поправдѣ украде циганин перстень, за то взяв єго сам и надѣв на малый перстик. Там носив єго цѣлый день, так и ляг спати.

А циганин прикрався у ночи под постѣль.

Пробудився рано пан, подивився на руку, та успокоився. Каже жонѣ: »На жоно перстень, держи єго, доки я умыюся!«

Жона была ще заспана, але взяла перстень.

Циганин чекав мало а потом каже: »Давай, жоно, перстень, я вже умывся!«

Дала жона перстень, а циганин тихо выступив через окно.

Прийде пан, просить назад перстень. Жона ще почала сважатися, що в сѣй минутѣ єго вернула. Розлютився пан, але що мав робити — коли токма была сяка.

Прикликав опять циганина, та каже сердито: »Вкради мою жону, або верни менѣ и коня и перстень!« »Пристаю,« — говорив циганин — »украду я и тебе, пане!«

Того дня поѣхав пан з жоною на торг. Пошов там и циганин. Циганин купив пару чобот. Пополудню, коли пан думав вертати з торга, выйшов циганин на дорогу и верг один чобот серед дороги, а далѣ, на пятьсто метров верг и другий. Сам сѣв собѣ на дуплату вербу при дорозѣ.

Паны ѣхали у замкненой кочіѣ. Погонич утямив перший чобот та казав: »Що менѣ из одного, кобы й пара была.« Не став з кочією, ѣхав дале. И от, увидить и другий чобот. Злѣз из кочіѣ, та вернув пѣшком за першим чоботом.

Циганин лиш сего чекав. Прискочив до кочіѣ: Завязав добрым мотузком дверѣ та и погнав.

Втямить раз пан, що вже лишили их село. Заклопкає на погонича: »А куды ты женеш?«

Засмѣєся на него циганин: »Та то я пане, вкрав панѣю, вкрав и вас, та ще и конѣ жену!«

Нѣщо было сердитися. Вытокмився пан з циганином. Купив єму гуслѣ та червенѣ ногавицѣ. Од тогды циганин залишив красти и ходить гуслячи по селах.

Коли стрѣнете єго, зазвѣдайте, як то было з паном.

Подав: ДМИТРО МЫШАНИЧ
ученик горож. школы Волове.

ОЙ, Я ХЛОПЕЦЬ!

Ой, я хлопець молоденький,
Лише до розбою,
А як выйду на улицю,
Гусяти ся бою.

(Синевир-Поляна) *Подала: ВАСИЛЯ КОВАЧ.*

Полева царѣвна.

Была то дѣвчина-царѣвна, та вдалася дуже гордовитою. Бывало возиться по дорозѣ а прислужники-ґенералы кѣряють из дороги всѣх простых людей. Горда царѣвна не могла анѣ дивитися на бѣдноту, — только на ґенералов, та царѣв.

И от, раз, як было, як не было, ґенералы заспали, або не добре уважали, доста що один ободраный жебрак дойшов аж сперед царѣвны, до єѣ найсвѣтлѣйшоѣ кôмнаты.

Заревала царѣвна, увидѣвши цуравого жебрака: »Гей, слуги ґенералы, вон одси из сим паскудным сотворѣнєм!«

Прибѣгли ґенералы, але не смѣли приступити до жебрака. Той подивився на них смутными, чорными очими та казав: »Будь заклята, горда царѣвно! Доти блукай по полях и не май нѣгде супокою, доки пташка не нанесе на то поле вышневого зернятка, доки то зернятко не зыйде и не выросте у велике дерево, и доки не выколышеся дѣтина у колысцѣ из того дерева. Най тота дѣтина высвободить тебе — коли буде мати серце!«

На сѣ слова зник жебрак, але зникла також

царѣвна. Тут-там видѣли єѣ по ночах блукати по полю. Минули часы, забыли за царѣвну.

Ходив раз молодый дѣтвак по тому полю зби-

раючи цвѣты. Як прихилиться до косиць, чує який шум: »Возьми сю квѣточку, освободи мене!« Дивиться, а то змѣйка говорить до него сяк. Напудився хлопчик, лишив змѣйку та побѣг далеко.

Змѣйка бѣгла за ним, та все просила. На конець прибрала на себе людске тѣло, перекинулася у царѣвну и так просила хлопчика: »Высвободи мене, возьми тоту косицю. Лиш ты можеш мене высвободити!

А хлопчик лиш бѣг, та бѣг. Побѣг аж до дому. Не пожаловав царѣвны, бо той хлопчик быв без серця.

Вернулася царѣвна опять на своє поле. Там блукає ще до нынѣ, коли не найшла вже дѣтину, яку колысали в той колысцѣ и яка родилася з серцем.

НАРОДНА СПѢВАНКА.

Ой, кувала зазуленька,
Кувала, кувала,
Од святоѣ недѣленьки
До святого Йвана.

А од тогды не кувала,
Анѣ одну днину,
Полетѣла через горы
Та у полонину.

Полетѣла в полонину
Тай тамка кувала,
Сивѣ овцѣ, сивѣ конѣ
Тамка обертала.

(Рахово)

Подав: ИЖАК ШТЕРН
учен. горож. школы.

Малый, малесенький чоловѣчок.

Жили собѣ три приятелѣ: один коваль, другий кравець а третый ловець.

Надумалися они пойти вандровати. Не много мудровали, коваль взяв клѣщѣ, кравець ножицѣ, а ловець пушку та рушили в дорогу.

Вандрують, вандрують, раз и заблудили у густом лѣсѣ. Вылѣзе коваль на велике дерево, щобы розглянути, ци не видно дагде дороги. Дороги нѣгде, але недалеко яке то свѣтло свѣтить. Рушили всѣ, куды коваль порадив, та найшли ма-

леньку хаточку. А яка то была хаточка! Дверѣ одчиненѣ, в сѣнях в комнатах анѣ душѣ, только лампа горить на столѣ.

»От, се красна хатонька,« — радовалися вандровники. »Дале анѣ не ходѣм. Тут собѣ пожиєме, доки господарь не вернеся!«

Заквартировалися в чистенькой комнатцѣ. В коморцѣ найшли свѣжо-печеный хлѣб, ще и солонину, як верета. Ѣли, пили, добре жили. Ще и закурьовали собѣ. Бо в хатцѣ найшлося и вина и табаку по достатку.

Та нашѣ вандровники не журилися. Жили собѣ лучше, як дома. Жили, жили, доки одного рана втямили, що порожня комора.

»Се вже бѣда,« радилися. »Треба самым найти дащо на страву!« Зобралися ловець та коваль, пошли в лѣс на ловы. Кравець остався дома, наклав

ватры, наготовив окроп, щоб все было готове, наколи приятелѣ вернуться з добычею. А як там сидить коло печи, чує з зад себе який шум. Роздивиться, коло него малый, малесенький чоловѣчок, що ледвы видно єго од землѣ. И голосить тоненьким, як нитка голосом:

Кравче, кравче, кравчику! Як задую, тай загашу!
Загасивши, утечу!

»Не говори,« — засмѣявся солодко кравець. А малесенький чоловѣчок только задув, та огонь дораз загас. Погнѣвався кравець, хотѣв ударити малесенького чоловѣчка, алеж єго вже нѣгде не было.

Прийшли коваль та ловець з добычею, та ще они вылаяли кравця, що говорить, якѣ то дурницѣ.

Другого дня пошли на ловы кравець та коваль.

Ловець остався дома, та твердо уперся, що он розкаже тому чоловѣчкови. Наготовив все коло печки, та чекав. Не довго! Як май почав огонь розгорюватися, коли зациринкав малесенький чоловѣчок:

Ой, ловцю, ловцю, ловчику! Як задую, загашу!
Загасивши, утечу!

»Та лиш попробуй!« — закричав ловець. Чоловѣчок лиш задув а вже огонь загас а єго нѣгде не было.

Прийшли приятелѣ з добычею, а печка студена. Радовався кравець, що от, се ловець так само походив. Коваль сердито бурмонѣв, а на другий день остався дома он.

Наклав огонь, приготовив воду у горнець, та сѣв собѣ коло печки — але клѣщѣ не выпустив из одноѣ руки. Чекає, чекає а раз одозвеся и до него маленький чоловѣчок:

Ой, ковалю, ковальчику! Як задую, загашу!
Як загашу, утечу —!

Коваль не одповѣв нѣчого, лиш хопив клѣщѣ та прищип маленького чоловѣка прямо за шию. Той не мав часу задути та огонь загасити. Сяк не мог анѣ утечи.

Айбо анѣ не хотѣв. Бо чуйте таке, в той хвилѣ, як его коваль ухопив мѣж клѣщѣ, перемѣнився малесенький чоловѣчок у свѣтлого царя — а малесенька хата у блискучу палату.

Было дивованя и радости. Вандровники осталися на вѣки у царской палатѣ, — а ще и нынѣ там жиють, коли не вмерли.

Троє братя.

Были раз троє братя, та стали в службу до духа-ворожѣльника. Выслужили три роки, тогды пустив их ворожѣльник та казав: »За вѣрну службу научу вас на чаровнѣ слова. Ты, найстарший, говори все: »Мы троє!« Ты середушный кажи: »За грудку сыра!« А ты наймолодший не забудь: »Так треба!«

Подяковали братя за науку та пошли у дорогу. Як идуть, найдуть при дорозѣ мертвого чоловѣка.

Станутъ коло него. Прийшли и жандаре, зачали звѣдати: »Кто сего убив?« Каже найстарший: »Мы троє!« Жандаре вызвѣдуютъ дале: »Чому?« »За грудку сыра,« говоритъ середущий брат. Дивуються жандары: »Убили вы такого бѣдного жебрака?« На се одповѣстъ третый: »Так треба!«

Завели всѣх трьох до темницѣ, та ледвы могли освободитися. Однакож вдалося им обяснити, що они не розбойники, только чаровнѣ слова хотѣли выпробовати. На се и пустили их из темницѣ. Не треба казати, що по сему нѣколи не мали дяки выпробовати чаровнѣ слова.

Подав: РУДОЛФ ПАВЛИК
ученик горож. школы в Мукачевѣ.

ПОЛОНИНКО.

Полонинко, гордовинко,
То по тобѣ красно,
То по тобѣ полонинко,
Моє стадо пасло.

(В. Апша) *Подав: ОЛЕКСА ДОБОШ,*
ученик нар. школы.

Вечерницѣ на мѣсяци.

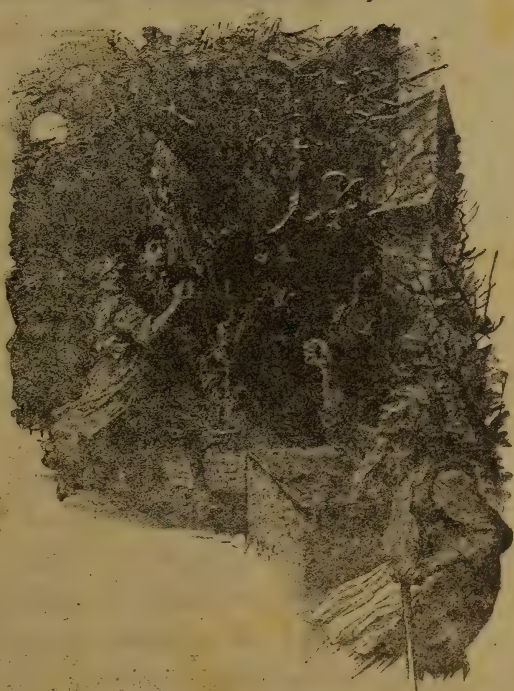
Была то бѣдна вдовиця, та была в неѣ дѣвчина-красуня. Тота дѣвчина была дуже непослушна. Бывало мати приказує ци се, ци то зробити. Она на то лиш притакує: »Так, так, зроблю!« Потом побавиться, погуляє, а за роботу и забуде.«

Было раз, що збиралася дѣвчина на вечерницѣ. А то было правѣ у мясницѣ, перед Великодным постом. Говоритъ ѣй мати вдовиця: »Моя люба донечко! Не забывай, що завтра вже говѣня. Не дай

Господи, щобы ты смѣла гуляти, спѣвати, танцювати дальше повночи!«

»Добрѣ, добрѣ, мамочко« — говорила дѣвчина — »увидите, когуты ще не запѣють, а я буду вже дома!«

Пошла дѣвчина на вечерницѣ. Зойшлися дѣвчата та парубки. З початку йшла и робота. Потом почалися казочки, спѣванки, забавы. На конец знайшлися якѣ то музиканты. Стали молодѣ до танцѣв. Забыли пост, говѣня. Вже когуты давно одпѣли повноч, коли зобралися, що йдуть до дому. Музиканты йшли за ними, та гусляли ще и на улици. Мѣсяць свѣтив ясно, як бы свѣтлый день. Стали молодѣ на перехрестю, под кострубатою липою и затанцювали собѣ. Анѣ не подумали спѣшитися до дому.

Вдовиця чекала свою донечку. Та даремно. Тота была перша до забавы и до танцѣв.

Зобралася вдовиця, щобы подивитися, де єѣ дѣвчина дѣлася. Та найшла все товариство гуляючи под липою.

Каже доньцѣ: »Ой, ты небоже, непослушна дѣвчино, який тяжкий грѣх паде на твою голову!«

А дѣвчина смѣялася: »Грѣх, не грѣх, доки жиєме, доти гуляєме!«

Ухопив лютой гнѣв матку вдовицю на сѣ слова. Воздыхнула горько: »Ой, бодай ты, непослушна дѣтино, гуляла все при повному мѣсяци и щобы твоєму гуляню не было конця!

Ледва казала се вдовиця, загримало под землею. Непослушна дѣвчина поднялася в мѣсяць.

Там она сидить аж до нынѣ. При повном мѣсяци можете видѣти єѣ. Даколи сидить та пряде а даколи танцює. Єѣ прядѣню та гуляню не буде конця.

ЩО Я ЛЮБЛЮ?

Над все люблю Всевышнього
и свою родину.
Хатку мою малесеньку
и руську отчину.
Всевышнього Отця люблю
за всю милосердность,
а родичов моих люблю
за их горку чемнôсть.
Бо нераз мамка родненька
надомнов не спала.
Маленькою дѣтинкою
мене присиплала.
А хатинку зато люблю —
я в нѣй ся родила
и дитячѣ своѣ лѣта
мило пережила.
А менѣ є за отчину
миле Подкарпатя,
тут жіють всѣ руськѣ дѣти
подкарпатськѣ братя.
Над все треба всѣм Русинам
Господа любити,
и Єму за руську землю
щиро ся молити!

Ужгород. *МАРІЙКА БУРСТА*
IV. кл. горож. шк.

☒ ☒ ☒ ☒

ВѢНОЧОК

ДЛЯ ПОДКАРПАТСКИХ ДѢТОЧОК.

Выходить кождого мѣсяця як прилога новинки: **»Наш Родный Край.«**
Редактор: *А. Маркуш.* — Предплата Кч 10'— на рок. Поодиноке число 1 Кч.
Для школярѣв: на рок 6 Кч, поодиноке число 60 геллеров.
Адреса: **»Наш Родный Край« Тячево.**

Рочник VIII. **Октобер 1926.** **Число 2.**

КОЛОМЫЙКА.

А у мене, молодого,
Такий голосочок,
Як у церкви, на престолѣ
Срѣберный звоночок,

Та кобы мы, товаришу,
Голос спаровали,
Та нашѣ бы голосочки
В полонинѣ стали,

Мы бы собѣ заспѣвали,
Та ще посвистали,
Горѣ селом, долѣ селом
Чорты бы втѣкали.

(Воловець.) *Подав: Андрей Баганич.*

Дроздобородько.

Была, де не была королѣвна, та была красавицею на цѣлый свѣт. Приходили до неѣ, як пчолы на мед, сватачѣ з всѣх краѣв. Але королѣвна, ци не хотѣла оддаватися, ци была горда на свою красоту, доста, що дуже выбирала.

Старый король рад бы быв вже передати королѣвство молодому — а королѣвна не держала достойным на се анѣ одного сватача.

Одного дня прийшло опять дась десять сватачѣв-князѣв из далеких краѣв. Вывѣв старый король свою дѣвку, щобы выбирала. А дѣвка, не то, щобы подала руку дакотрому, але зачала их высмѣвати. »Сей высокий до неба, сей товстый, як надутый мѣх.« Сяк дойшли до послѣдного в ряду. А той быв красный молодюк з чорныма очима и чорною, як сажа, бородкою. Королѣвна подивилася и казала: »А у сего борода, як у дрозда зьоб!«

Розгнѣвався старый король. Выголосив перед сватачами: що з кары дасть свою дѣвчину замуж до першого жебрака, котрый заблудить у єго замок.

Не треба было довго чекати. Ледвы одыйшли сватачѣ, застукав у ворота старый кобзарь и почав выспѣвовати предивнѣ смутнѣ пѣсеньки.

Слухав старый король, слухала и королѣвна. Раз лиш ѣмив король за руку свою донечку та и вывѣв до жебрака и казав: »Краснѣ пѣснѣ выспѣвуєш. От, тобѣ подарунок, рука моєѣ донечки!«

Дивовався жебрак, плакала королѣвна, та не было ратунку, король додержав слова.

Ѣмив старый кобзарь за руку свою молодицю-королѣвну, та повѣв єѣ в свою дорогу.

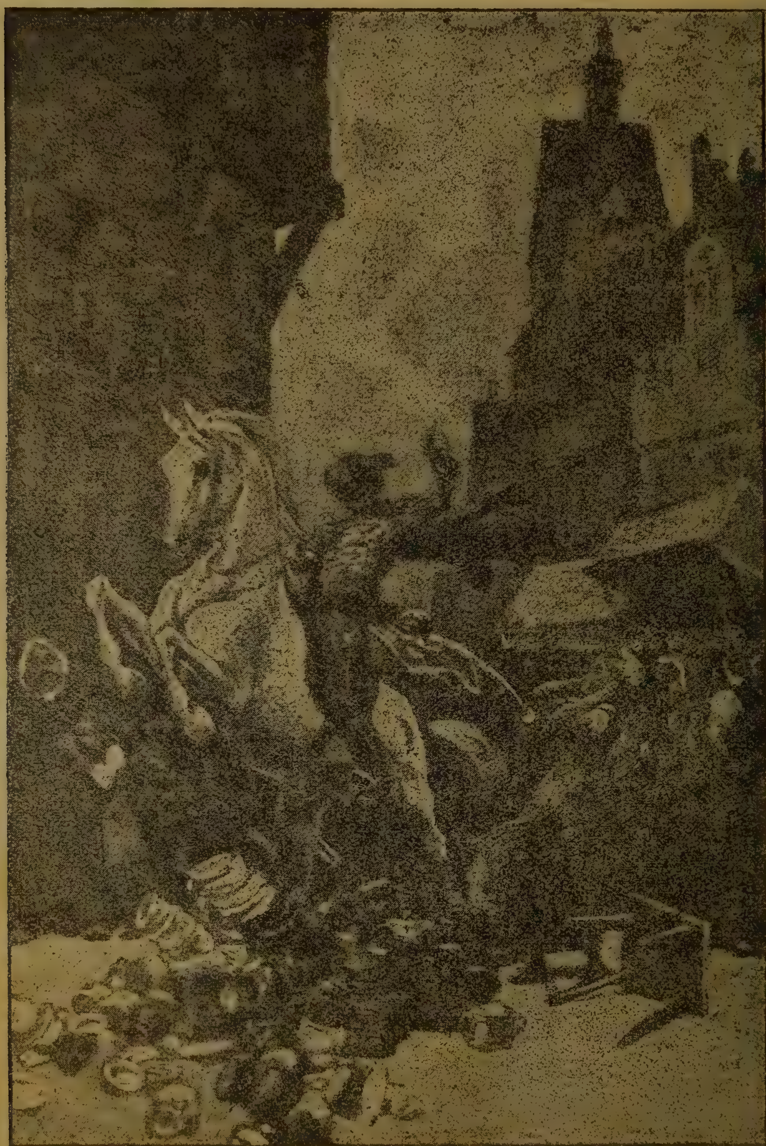
Ишли они день, ишли и два, може и больше. Раз зайшли у великий столѣтный лѣс. Королѣвна запитала: »Чій є сей прекрасный лѣс?« — »Короля Дроздобородька,« одповѣв жебрак. Идуть дале, выйшли на широку ниву. »Чія ся зелена нива?« запитала опять королѣвна. — »Короля Дроздобородька,« одповѣв жебрак. Зайшли у великий город. Королѣвна вже анѣ не звѣдала, лише заплакала: »И сей город є того короля!« — »Так,« потвердив жебрак. Плакала королѣвна, жаловала, що одказала такому женихови. А коли увидѣла колыбу, у яку повѣв єѣ жебрак, тогды плакала ще поправдѣ. — »Хоть плач, хоть не плач,« казав жебрак, »вже наша палата сяка. Чому не выбрала ты собѣ лучшу, наприклад Дроздобородькову!«

Та нѣчого было плакати. Що было, минуло. Прийшли горькѣ днѣ на красавицю-королѣвну. Каже раз рано єѣ чоловѣк, жебрак: »Ой, невѣстко, не лиш сидѣти а сумовати. Треба дащо заробляти, бо иншак зараз не буде чого поѣсти!« — »Що робити?« дивовалася королѣвна. »От, тут суть гнучкѣ прутя, плети кошики!« говорив жебрак. Почала королѣвна плести, та тверде прутя подрапало єѣ рученята, що кров потекла. Заплакала королѣвна. Увидѣв се чоловѣк, та каже: »Но добре, виджу, не тобѣ ся робота. От, тут є клоча, привяжи на кужѣль, та пряди!« Ѣмилася королѣвна до сеѣ роботы — та не довго крутила веретеном. Остра нитка зарубала пальцѣ аж до крови.

Одклала королѣвна и сю роботу плачучи. А чоловѣк ще морконѣв: »Така жона, нѣчого заробити не вмѣє, та ще у сватачах выбирає!«

»Йшло се сяк за один час. Раз выдумав жебрак

нову роботу. »Перебрав я горшки до продажи,« казав раз. »Выклади на базарѣ. Я буду ходити спѣваючи, а ты будеш продавати.«

Так и зробили. Розклала жона всѣ горшки:

на торзѣ, та продає. Около неѣ зобралася скоро цѣла товпа. И купцѣ найшлися, бо королѣвна розклала товар не то дагде набоцѣ, ай серед дороги. »Не буде старый жебрак морконѣти,« радовалася вже навперед. Аж ось, лиха година пригнала пяного гусаря. Скочив конь мѣж горшки та розтоптав весь маєток.

Пошла додому сумна королѣвна. Старый жебрак кивнув головою и казав: »Завтра поведу до палаты, може там буде для тебе робота!« Королѣвна ганьбилася приняти сяку службу, але ще больше ганьбилася жити без роботы, из заробку старого жебрака. Стала другого дня до службы в королѣвской палатѣ. Служниць было там як звѣзд на небѣ. На королѣвну не впала така велика робота. Зато была горда, що сама заробляє на себе. Хотѣла похвалитися и старому жебракови, що от, є робота, до якоѣ и она вдатна. Одного полудня запрятала у плат кусочок печенины та бѣленького хлѣба, та побѣгла крадком до колибы жебрака. Отворила дверѣ, и чуйте таке, найшла у колыбѣ Дроздобородьку. Из дивованя упустила плат. Впали на землю хлѣб та печенина. Зачервенѣла королѣвна и од ганьбы заплакала. Але Дроздобородько солодко заговорив, та утѣшав єѣ: »Не ганьбися, та не плач, красна королѣвно! Знай, я быв сам тым жебраком, котрый тебе сюды привѣв, я быв тым вояком, котрый розбив горшки на торзѣ. Двоє з твоим отцем, хотѣли тебе мало покарати — абы ты не выбирала так дуже!«

Зрадовалася на сю бесѣду королѣвна. Одки, одки нѣт, прибыв там и старый король, та зробили таке весѣля, що може и нынѣ танцують, коли не

втомилися. На завтра най прийдуть до вас у гостѣ ци кошики плести, ци мало потанцювати.

ПРОГОВОРКИ.

1.

Каня, каня, завбертаня,
Який отець, така мама!

2.

Спи, дѣтинко, спи,
Очка зажмури,
Бо є у тя мила мати,
Котра спѣвать ти!

3.

Ой, я старый, не могу,
Сѣв ми комарь на ногу!

Подав: Василь Потушняк.

Утѣкайло.

Жив собѣ раз чоловѣк, та мав двох синов. Старший звався Неходько, а молодщий Утѣкайло. Неходько быв дуже лѣнивый, не мав дяки нѣгде ходити, лише сидѣв коло печи и грався в попели. Молодшого сына ледвы мож было дома удержати. Все бѣгав по сусѣдах, за то и назвали єго Утѣкайлом. Ще одну привычку мав сей Утѣкайло: не хотѣв боятися нѣкого и нѣчого. Бывало, коли старѣ люде заводили всякѣ казки за нечистѣ духи, Утѣкайло все говорив: »Я бы хотѣв раз видѣти тото нечисте!«

Зговорилися раз люде, що научать єго. Одного вечера прийшов до них чужий чоловѣк, та каже: »Но, хлопче, коли хочеш видѣти нечистоє, то пой зо мною!« Утѣкайло дораз готов быв ити. Повѣв єго чужый чоловѣк до цвинтарю и каже: »Сиди туй, доки годинник на вежѣ не буде бити дванацяту годину. Тогды побѣжи и ты на вежу и пробуй ударити у найменший звонок!«

»Добрѣ,« казав Утѣкайло и сѣв собѣ на один гроб. Сидѣв, сидѣв, мало и задримав. Раз чує, годинник бє и выбє дванацять. Хопився Утѣкайло та бѣжить до церкви и лѣзе до вежѣ. Возьме мотуз малого звонка в руки, тогды втямить, що на малом звонку, щось бѣлоє сидить, — каже Утѣкайло: »Кто там? Не йдеш долу, я звонити хочу!« А тото анѣ не кинеся. Розгнѣвався Утѣкайло, коли не хопить нечистоє и не кине ним долу ступнями, що мало костки не розбив.

Повѣв тогды чоловѣк додому Утѣкайла, та казав отцеви: »Бери собѣ, чоловѣче, сына, бо той мене мало здоровля не збавив!«

Пройшла слава Утѣкайла по цѣлому селу. Всюды смѣялися, як он трутив нечистым пужалом.

Тогды як раз выдав царь таке письмо, що коли найдеся такий хлоп, що нѣчого не боиться и переночує двѣ ночи в єго чорной палатѣ, дасть єму и палату и грошей, колько треба.

Учув се Утѣкайло, та такой утѣк. Зголосився у царя, та зараз помѣстили го в чорной палатѣ. Прийшла ночка. Утѣкайло наклав серед комнаты огонь, та грѣєся. Коли настала дванацята година, видить, у него гостѣ, два чорнѣ коты прибѣгли. Один сѣв по правой руцѣ, другий по лѣвой. Узяв хлопець нож и зачав рубати котам пазурѣ, та говорив: »Тѣ, тѣ, якѣ великѣ пазурѣ!« Та все рубає, що одному, що другому. Запѣли когуты, коты пропали.

На другу ноч поклали хлопця в другу комнату. Там вже была и постѣль. Хлопець ляг собѣ та спав спокойно. Около повночи пробудиться. Чує, що постѣль ходить з ним од стѣны, до стѣны. Утѣкайло лежав собѣ дале и казав: »Го, го, го, як ся вожу!« На то зачало то з ним так носити, що мало дверѣ не розломило. Утѣкайло засмѣявся: »Го, го, го, як ся вожу! Пойте и вы туй!« Нато и скочив до него малый хлопчик, чорный и оброслый. Взяв Утѣкайло ножик и зачав брытвити зарослѣ руки хлопчика, та казав: »Ттѣ, ттѣ, якѣ зарослѣ!« Доти брытвив, та говорив, що запѣв когут а хлопчик пропав.

Прийшли рано царскѣ слуги, та ледвы могли пробудити Утѣкайла, так солодко спав.

Царь додержав слова. Подаровав єму палату, та ще и грошей, колько хотѣв. Од тогды жив собѣ Утѣкайло, як малый царь, больше анѣ не утѣкав.

Коли ще не вмер, найдете єго в чорной палатѣ. Аж вы дуже боязливѣ и вѣрите у всяких нечистых духах, то пойдѣть до него и запитайтеся єго, що он робив собѣ, абы не боявся.

(В. Бычков) *Подав: Йосиф Смердуль.*

ВСѢ В РОБОТѢ.

Павук косив, павук косив
Синичка вбертала,
Комар метав у копицѣ
Мушка потоптала.
А комар все говорить:
»Будуся женити!«
Заяць змѣтки поплѣтає
Та буде дружбити.
Синичка ся залицяє буде за кухарку,
Мачка хвостом извиває та буде за шинькарку.
Два когуты, два когуты жито змолотили
А двѣ курки, рябужечки у млин поносили.
Баран меле, баран меле,
А цап мѣрки бере,
Котка плеще, котка плеще,
А кот у печ мече.

Подав: Никола Карабин,
ученик гор. шк. Волове.

Тернова квѣточка.

Жили десь король та королѣвна, та вже в их старых днях уродилася им дѣтина — дѣвчина. Зрадовалися корольскѣ родичѣ. Скликали на хрестины кого лиш могли, знакомого и незнакомого. А за кумы запросили всѣх чародѣйниць, якѣ жили в их

державѣ. Сяких было всѣх 13. Прийшли гостѣ, посѣдали за стол. Кумы на передѣ, за ними другѣ гостѣ, знакомѣ и незнакомѣ. Подали всякѣ добрѣ стравы, кому у срѣберных, кому у мѣдяных, кому у скляным тарелках — а кумам чародѣйницям у самых золотых. Але король не мав золотых тарелок только 12 — а кум было 13. Прийшлося покласти перед одну куму только срѣберный тарелок.

По гостинѣ одклонилися гостѣ. Кумы, чародѣйницѣ надѣлили дѣтину чаровными дарами. Перша добродушностею, друга красотою, третя мудростею и так за рядом всѣ. На конци приступила до колыски тота, котрой дали срѣберну тарелку, та казала: »А коли буде тобѣ пятнацять лѣт, то вколи перст веретеном, та звалися, як мертва!«

Настрашилися на сѣ дурнѣ слова родичѣ та гостѣ. На то приступила до колыски тринацята кума та казала: »Але не вмри правдивою смертю, только заспи и спи доти, доки не прийде твой королевич, освободитель!«

Розойшлися гостѣ, зникли и чародѣйницѣ. Дѣвчина росла и стала мудрою, красною и доброю, як єѣ кумы зачаровали.

Приходив вже и день, коли королѣвна мала досягнути 15 рок. Старый король, абы не могло сповнитися чарованя злобноѣ чародѣйницѣ, дав розказ на цѣлу державу, що всѣ веретена треба спалити. Так и было. Король спокойно спав и ходив, бо знав, що не є веретена в цѣлой державѣ. Трафилося раз, анѣ короля, анѣ королевы не было дома. Молода королѣвна ходила из комнаты в комнату в королѣвском замку. Сяк вылѣзла онь на вежу а там найшла заржавенѣ железнѣ дверѣ. За-

стукала, Дверѣ самѣ отворилися. В малой комнатцѣ сидѣла стара бабуся та пряла. Зачудовалася дѣвчина. Она нѣколи не видѣла сякоѣ дивноѣ роботы. Попросила бабуся, щобы могла и она спробовати, як то треба чинити. Передала бабуся веретено. А чим доткнулася до него дѣвчина, зараз уколола перстик и повалилася тяжким сном, як бы смерть. А в той хвилѣ завмерло все в замку. Заспали кухарьки в кухни, служницѣ в комнатах, конѣ у стайнях. Ще и когут на воротах. Так то заспало все в замку. Около замка зачало заростати колючими тернями. Росли терня, росли, наконець не было видно анѣ стѣн замка, только саму гущавину.

Помалы розойшлася вѣстка за терновый замок и за красавицю королѣвну, яка в нѣм спить. Приходили з далеких краѣв молодцѣ щастя пробовати, дѣвчину будити. Та нѣкто не добрався до ворот. Тернова гущавина перестала дорогу — та не пущала нѣкого до замку. Пробовали рубати, палити терня. Мѣсто одного корча наросло десять. Сяк остався замок нерушеный, в самотѣ.

Протекли довгѣ лѣта. Попав раз на сю околицю чужий королевич. Сам не знав, чому йшов сюды. Якбы дащо тягло єго. Дойшов до тернового лѣса, та увидѣв найвысшу вежу замка. »То який заклятый замок,« думав собѣ. »Мушу подивитися на него.« Шукав дороги, нѣгде не найшов. Наконець забився у тернову гущавину. И от, корчѣ самѣ одступили з єго дороги.

Дойшов королевич до ворот. Видить, на них сидить когут, ще и рот роззявив, як бы пѣв. Хотѣв одпудити когута — тогды утямив, що когут не живе.

Пошов дале. В хлѣвѣ стояли конѣ, як бы каменнѣ. В комнатах лежала, ци сидѣла прислуга, та спали, як мертвѣ. Чудовався королевич, та йшов все дале и дале. На конци зайшов у послѣдну комнату. На малом стулчику там спала молода дѣвчина. Став королевич. Сякоѣ красоты он ще нѣколи не видѣв. Приблизився тихенько и поцѣлював бѣле чоло дѣвчины.

В той хвилѣ ожила дѣвчина, ожив цѣлый замок. Кухарьки почали дале мѣшати приправы, скубсти кури, служницѣ продовжали пѣсню, де лишили, ще и когут запѣв на воротах.

Щезла тернова гущавина. Прийшли до дому король та королѣвна. И молодый королевич остався в замку. Зробили таке весѣля, що цигане, котрѣ там были, ще и нынѣ сытѣ, так там наѣлися всяким добрым. Коли не вѣруєте, позвѣдайте од них.

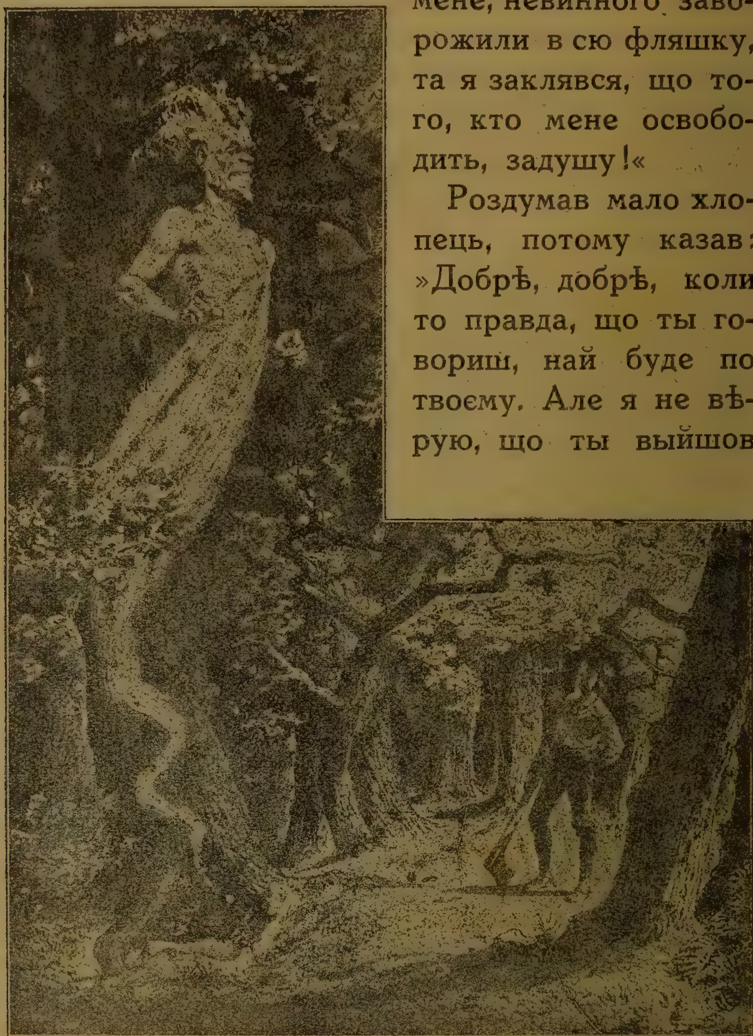
Дух у фляшцѣ.

Пошов раз бѣдный дроворуб з своим сыном в хащу на роботу. Робили од зорѣ. Коли прийшло полудне, сѣли собѣ под дуб мало одпочинути та з'ѣсти обѣд. Та хлопчище не хотѣв сидѣти. Взяв цѣлый обѣд — кусок хлѣба — до руки, взяв и сокиру, та казав: »Доки нянько одпочинуть, я пройдуся мало в лѣсѣ, може дащо трафиться, ци гриб, ци орѣх!« — »Молодому все по дурному,« морконѣв старый та ляг собѣ одпочивати.

Хлопець пошов и пороздивовався в лѣсѣ. Не дойшов дуже далеко, увидѣв великого дуба, як бы тысячлѣтнього. Став под ним и дивився. Раз лиш чує який голос: »Освободи мене, освободи мене!« Дивиться сюды, дивиться туды, нѣчого не видить. А опять шепче дакто: »Освободи мене, освободи мене!« — »Та де ты?« закричав хлопець. — »Под дубом,« шептав таємный голос. Подивився хлопець лѣпше, та найшов мѣж корѣнями дуба маленьку фляшочку. Выбере фляшку. Та в нѣй сидить дащо, як бы жаба и шепче: »Высвободи мене, высвободи мене!«

Хлопець не много роздумовав, красно вытягнув затычку. А коли не зачне то дивне из фляшки выходити, та рости. Росло, росло, вже вершок [illegible] досѣгало. Зробився з малоѣ жабы страшно [illegible] дух, та закричав: »Но, теперь умреш!« — [illegible] дивовався хлопець. »Видав тым подяк[illegible], що [illegible]

освободив?« — »Тым!« смѣявся дух. »Знай, що мене, невинного заворожили в сю фляшку, та я заклявся, що того, кто мене освободить, задушу!«

Роздумав мало хлопець, потому казав: »Добрѣ, добрѣ, коли то правда, що ты говориш, най буде по твоєму. Але я не вѣрую, що ты выйшов з сеѣ фляшки. Як бы мог дух, великий як дуб, залѣзти у сяку малесеньку фляшку!« — »Не вѣруєш? От, я тобѣ покажу!« говорив дух. И зачав стѣговатися. Тягся, тягся, наконець сѣв на дно скляночки. Хлопець лиш на се чекав, Скоро забив затычку, та верг склянку опять под дуб.

»Высвободи мене, высвободи мене!« заревав

на се дух. Хлопець лиш смѣявся: »Абы ты мене задусив?« — »Нѣт, подарую тебе щастєм и богатством, только высвободи мене!« клявся дух.

Хлопець роздумав та и выпустив єго. Дух подержав слово. Подаровав хлопцеви кусок полотна. А то было таке полотно, що коли обтер з ним даяку рану, то зараз загоилася.

Взяв хлопець полотно и вернувся до отця. Той вже мучився сам. Хлопець як май на то прийшов, коли втнув сокирою, та право у ногу. Заревав дрыворуб и докоряв сынови: »Сему ты винен, лишиш самого одтинати!« — Нѣчого,« казав сын. Взяв полотенце, пообтирав рану. И от, та зараз загоилася. Зрадовався дрыворуб, а ще як радовався, коли дознався, що яке то полотенце.

Хлопець з тым полотенцем походив цѣлый свѣт. Став найславнѣйшим лѣкарем. Може ще и теперь жиє дагде, та гоить раны, только нѣкому не зрадить, що то не он, только полотенце має таку силу.

Бородка.

Быв один цярь, та мав дванацять лѣсников. Из них кождый мусѣв, кождого дня принести бодай ворону.

Одного разу ходять ловцѣ широкою полянкою. Серед полянки стояв старый черехатый дуб. Псы обстали єго и брешуть сердито. Подивилися ловцѣ та вытягли из дупла малого, маленького чоловѣчка, — що была у него борода до колѣн.

Понесли малого бородатого чоловѣчка до царя. Цярь запер єго в малу скриньочку. Хотѣв похвалитися з ним.

Раз малый царевич закрився в царску комнату. Выбрав малесенького чоловѣчка, Бородку, из скринѣ и почав ним бавитися. Доти бавився, що Бородка раз скочив крозь окно та втѣк.

Заплакав хлопчик та дуже напудився. Просив Бородку, абы вернувся. Бородко говорив єму: »Не

можу, хлопчику, мене дома чекають!« — »А мене мой нянько на смерть засудить,« говорив смутно королевич. — »Не бойся, хлопчику,« казав єму Бородка. Я тобѣ подарую от сю сопѣлку, коли упадеш у велику бѣду, лиш задуй в нею!«

Прийшли раз гостѣ знанѣ и незнанѣ. Царь запрошував за стол, але гостѣ казали: »Не давай нам гостины, только покажи твого Бородку.«

Вынѣс царь малу скриньочку, отворить — а скриньочка порожня. Смѣялися гостѣ: »Порожнѣ скриньочку мы видѣли вже не одну!«

Розгнѣвався царь — прикличе царѣвну: »Де є Бородка? Скриня лежала в твоѣй комнатѣ!« — Каже царѣвна: »Я не служниця од Бородки. Хиба я знаю де он пропав?« Розлютився ще больше царь, розказав розорвати коньми царѣвну. Вже привязали невинну до коней, коли прибѣг хлопчик-царевич та каже:« Не розрывай єѣ, я выпустив Бородку!«

»Коли ты быв той мудрый, то можеш ити за ним, куды очи ведуть!« закричав розгнѣваный царь и прогнав свого сына.

Пустився малый царевич в дорогу. Думав, що мѣж добрыми людьми даяк прожиє и он. Але царь дав розказ на цѣлу державу, що нѣкто єго не смѣє анѣ до себе брати, анѣ погодовати.

Блукав царевич по свѣту и заблукав у густый лѣс. Быв вже дуже змученый. Ляг под дерево и рѣшив, що одси дале анѣ не йде. Одно єму вмерти, думав, ци тут, ци дагде дальше. Як там сумовав, прийшла єму у гадку сопѣлка. Засвистав в нею. И от, тихий лѣс став шумѣти. Приходили и одси, и одти, малѣ, бородатѣ люде. Подхопили слабого царевича и понесли прямо до свого короля, Сидѣв той на блискучом, золотом тронѣ. Царевич зараз познав свого Бородку...

Чому дальше казати. Царевич остався там. нѣколи по сему не вернувся. Коли не умер, то ще и теперь жиє.

Подав: Димитро Мышанич,
ученик горож. школы.

(Волове.)

Книгопечатня »Свобода« Ужгород, ул. Духновича ч. 2.

ВѢНОЧОК
ДЛЯ ПОДКАРПАТСКИХ ДѢТОЧОК.

Выходить кождого мѣсяця як прилога новинки: **»Наш Родный Край.«**
Редактор: *А. Маркуш.* — Предплата Кч 10·— на рок. Поодиноке число 1 Кч.
Для школярѣв: на рок 6 Кч, поодиноке число 60 геллеров.
Адреса: **»Наш Родный Край« Тячево.**

Рочник VIII. **Новембер 1926.** **Число 3.**

Розмова про сонце.

(Й. Кожѣшек.)

Дѣтина: *Скажи менѣ мати,*
Де йде сонце спати?
Мати: *За высоку гору,*
В золоту комору.
Дѣтина: *А кто єму стелить*
На бѣлой постели?
Мати: *Зоронька вечерня,*
Красна, як царѣвня.
Дѣтина: *А кто єго колыше*
Все тише, та тише?
Мати: *Соловей пѣснями*
Та ночка снами.
Дѣтина: *А якѣ сны має,*
Коли засыпляє?
Мати: *Сняться єму цвѣты,*
Що в день для них свѣтить.
Дѣтина: *А кто єго збудить,*
Як свитати буде?
Мати: *Божіѣ ангелы*
Збудять из постели.
Дѣтина: *А на що, як встане,*
Найперше погляне?
Мати: *На дѣтей, серденько,*
Чи встають раненько.

Из ческого переклала: *М. Подгорянка.*

(Научѣться сей вѣршик та скажѣть так, що одна буде говорити мѣсто дѣтины а друга мѣсто мамки).

Хатчина у лѣсѣ.

Быв, жив дроворуб и мав трьох доньок. Пошов раз у хащу та казав жонѣ: »Зготов, жоно, полуденок та пришли за мною. Най не трачаю я час ходженєм сюды и назад!»

Так и было. Зварила жона полуденок та казала найстаршой донцѣ: »Ходи, донько, понеси отцеви обѣд. Взяла дѣвчина горнець та пошла. Ишла, ишла, та не могла найти отця — дроворуба. Доти ходила по лѣсѣ, що и заблудила. Понад вечер дойшла до маленькоѣ хатчины. Дуже зрадовалася: »Слава Богу, запрошуся и переночую тут, а рано добрѣ люде направлять на дорогу!«

Заклопкала на дверцях. Товстый, слабенький голос одозвався: »Заходи, коли твоя дяка!«

Зайшла дѣвчина до хаты. Коло стола сидѣв старый, сивый дѣд. Борода у него мало не до колѣн. А у припѣчку одпочивали: когут, курицє и ряба корова.

Дѣвчинѣ здавалося дивным се товариство. Однакож заговорила: »Дѣдику, старенький, ци не могла бы я от тут переночовати?«

Дѣдо обернувся до своих звѣрят и казав:

»Когутику, мала курько
И коровко ряба,
Ци чуєте, про що мова,
Яка ваша рада?

Звѣрята одозвалися одноголосно: »Най спробує!« На то казав дѣд дѣвчинѣ: »Добрѣ, але в перше маєш зготовити нам вечерю. Ходи, в коморѣ найдеш все, що потребно!« Зготовила дѣвчина смачну, богату вечерю. Настелила стол, подала вечерю, та и сама сѣла заѣдати, а за звѣрята у припѣчку цѣлком забыла.

Як повечеряли, каже дѣвчина: »А може старенький показав бы ты, що де маю спати, бо я дуже втомилася, блукаючи по лѣсу!«

Старый опять обернувся до своих звѣрят. Тѣ одповѣли:

»Она з тобою вечеряла,
Нас, бѣдных, не пригадала,
Най собѣ йде!«

Старенький покивав сумно головою, та и показав дѣвчинѣ дверѣ. Пошла она заганьблена, та блукала дале в лѣсѣ.

Тым часом повернув до дому дрыворуб, та дуже чудовався коли вчув, що єго найстарша донька ще и до теперь не прийшла до дому.

Рано, раненько опять пошов дрыворуб на роботу и казав: »Пошли теперь страву середною донькою, може она буде щастливѣйша, та ще и сестру найде.

В полудне пошла в лѣс и друга дѣвчина, та походила правѣ так, як єѣ сестра. Забыла за звѣрята и она, та старый дѣд показав и ѣй дверѣ.

Не вернула додому анѣ друга дѣвчина. Третого дня казав дрыворуб: »Най принесе нынѣ обѣд ся найменша!« Жона заплакала: »Де бы пустила сю найменшу, наймилѣйшу, абы и она заблудила кудысь в лѣсѣ!« Але дѣвчина сама одозвалася и просила: »Пусти, мамко, увидиш, я не заблуджу, а може и сестричок поверну!«

На се и пустила єѣ мамка. Заблудила в лѣсѣ и сеся трета дѣвчина. На вечер найшла и она малу хатчину та запросилася на ноч.

Дѣдо опять зазвѣдав од звѣрят:

»Когутику, мала курько,
Та коровко, ряба,

Ци чуєте про що мова,
Яка ваша рада?«

Звѣрята опять казали: »Най пробує!« Заслав дѣд и сю дѣвчину в комору вечерю ладити. Коли вечеря была вже на столѣ, каже старый: »Та сѣдай и ты дѣвчино, вечеряй зо мною!« Дѣвчина на то и говорить: »Зараз, зараз, дѣдику, только погодую сѣ любѣ звѣрята!«

Занесла коровцѣ мягенькоѣ отавки, когутикови и курочцѣ насыпала чистого зерна, ще и свѣжоѣ воды насыпала у цебрик, Коли звѣрята наѣлися, напилися, тогды сѣла и она за стол.

По вечерѣ каже дѣвчина: »Може час вже и нам лягати спати?«

Старый спитав своѣ звѣрята. Они всѣ разом одповѣли:

»Коли з нами разом ѣла,
Як нас красно напоила,
Тож бажаем: як вна дбала,
Щоб так гарно в ночи спала!«

Показав дѣдо дѣвчинѣ мѣсто у бѣлесенькой постели, а сам ляг собѣ в припѣчку. Дѣвчина была дуже втомлена, як лягла так и заснула.

Около повночи пробудилася на який гуркот. Дверѣ, окна тряслися, стѣна скрипѣла, а як бы вся хата летѣла. Дѣвчина думала, що то ѣй все снится, заспала ще глубше.

Пробудилася онь рано, Порозднвиться, то она є в чужой хатѣ, а ще в блискучой палаґѣ. Лежить в шовковой постели, в комнатѣ все золото, ще и топаночки, що стояли коло постели, суть золотѣ. Думала дѣвчина що ще не пробудилася, що ще все сниєся ѣй. Тогды проговорив до неѣ любый, знакомый голос! »Як ты спала дѣвчинонько, ци не боялася в ночи?« Обернеся дѣвчина за голосом дѣда, а то не дѣдо говорить, але молодый, в саме золото убраный парубок.

Дѣвчина не хотѣла вѣровати, що се не сон. А як чудовалася, коли парубок розказав, що он быв заклятым королевичем и що єго она освободила, бо пожаловала скотину.

Радовалася дѣвчина, доки не прийшли ѣй у гадку єѣ сестрицѣ. Тогды запитала: »А деж моѣ сестры дѣлися?« Королевич утѣшав: »Не безпокойся, не сумуй. Они ще теперь блукають по лѣсѣ, и доти будуть блукати, доки не змягкне их серце и не научаться жаловати голодноѣ скотины. Не журися, на наше весѣля они вернуться!«

Так и было. На весѣлю там были и сестры и мамка и нянько, та ще всѣ свѣтлѣ гостѣ з цѣлого краю. И я там быв. Три днѣ ѣв одну ковбасу, чотыри днѣ меду лизав а потому се вам розказав.

Календарь погоды.

Дѣти купили лист твердого паперу, довгий на один метер и 70 центиметров широкий.

По серединѣ нарисовали великий прямокутник. Быв на 70 cm довгий и на 50 cm широкий. Сей прямокутник подѣлили на 30 менших прямокутников и почислили сѣ прямокутники порядковыми числами.

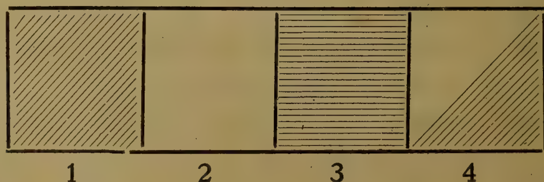
Над великим прямокутником написали ще: Мѣсяць септембер — а календарь быв готовый.

Та де! Дѣти украсили свой календарь з боков чотырикутника. Нарисовали там всякѣ плоды, листя, якѣ можно найти в осени.

Потому кождого дня записали в одповѣдну клѣточку ци была погода ясна, было хмарно, дощило, абы погода была перемѣнна.

Та записовали се значками. Дощ значила косыми линіями, на погоду осталася клѣточка порожня. Коли было хмарно, клѣточку заповнили водоровнѣ линиѣ а перемѣнну погоду значила з скосными линіями до половины заповнена клѣточка.

Першѣ чотыри днѣ выпали сяк:

Кто скаже, котрого дня яка была погода?

Зробѣть собѣ сякий малый календарик и вы, будете мати радостну працю з ним.

Троє пѣрь.

Быв десь король, в старинных часах, коли ще повсюды на земли королѣ пановали. Той король ѣв, пив, нѣчого не робив. Только одну журу мав. Не знав на кого лишати своє царство. Бо было у него трьох сынов — а всѣ однакѣ и добрѣ, и краснѣ и дужѣ — та до нѣякоѣ роботы не приученѣ, только до царствованя.

Не хотѣв старый король анѣ одному зробити кривды. Взяв раз до рук троє маленьких пѣрь и казав хлопцям — королевичам. „Кождый из вас пойде у дорогу куды єго перце полетить. А котрый принесе менѣ найкрасше полотно, на того лишаю державу.«

Пустив пѣря. Одно полетѣло на сход. Туды пошов найстарший королевич. Друге понѣс вѣтер на запад. За ним пошов середущий королевич. Третє пѣря не довго летѣло, впало у долину недалеко замка. Найменший королевич пошов за ним, та сѣв собѣ смутно на мѣстѣ, де пѣря впало. Сидѣв там под великою скалою, а як лѣпше пороздивився, утямив у скалѣ железнѣ дверѣ. Заклопкав на дверях и чекав. За дверьми одозвався який голос: »Ты найменша и швиденька, подивися кто до нас у гостѣ приходить!«

Недовго чекав королевич, дверѣ отворилися, та в них стояло маленьке зелененьке жабеня. Дивовався королевич, а ще больше мав дивоватися, коли в скалѣ найшов свѣтлу палату а в нѣй шестеро жабенят. Королевич не знав до кого звертатися. Стара жаба выпомогла єму и запитала: »А що тебе сюды принесло?« Королевич сказав, в

яком дѣлѣ он ходить. Стара жаба только зашептала дащо найменшой жабочцѣ. Тота побѣгла дагде та вернулася з блискучим полотном, якого королевич ще нѣколи не видѣв.

Вернув королевич скоро до замку и радовався, що буде єго держава. Двох братов найшов вже дома. Бо тѣ не ходили довго по дурному. Видѣли що перце наймолодшого впало под замок, думали, що там он не найде нѣякого полотна.

Так зайшли они до найблизшоѣ жоны, котра полотно ткала и одрубали кусок для короля.

Як зачудовалися и якѣ были сердитѣ, коли найменший повернув з полотном, блискучим, як золото.

Напали на старого короля, щобы зробив ще одну пробу. Пристав старый, бо и єму не было по дяцѣ дати державу найменшому. Казав им: Добрѣ, зробиме ще одну пробу, кто принесе менѣ красший перстень, того буде цѣле королѣвство!«

Пустив король опять пѣря, та все пошло так, як перший раз.

Молодый королевич зайшов опять до палаты жабенят та стара жаба подала єму перстень з чис-

того золота и блискучим діямантом по серединѣ.

Старшѣ королевичѣ опять не ходили довго. Зайшли до найблизшого склепа, та купили перстенѣ, якѣ найшли.

Вернуться до дому. Малый королевич правѣ тогды передав свой перстень. Розлютилися братя. Свого перстеня анѣ не показали. Доти говорили, що наговорили старого короля, абы робити ще одну, послѣдну пробу.

Пристав старый король и на се та казав: »Кто приведе до замку найкрасшу жѣнку — невѣстку, тому и лишу моє королѣвство!«

Розойшли опять королевичи, кождый за своим пѣрєм. Молодый зайшов знову до жаб, але сам не вѣрив, що и теперь пощастить єму.

Стара жаба выслухала, що є найновѣйше желаня — и засмѣялася. Подала королеви возок, що быв вырубаный з однoѣ крумплѣ и до него было запряжено шестеро мышей. Засмутився королевич: »Я маю жѣнку — невѣстку понести у замок, а не возок а ще сякий!« Жаба лише смѣялася: »От, тобѣ и жѣнка. Выбери собѣ хоть котру з моих доньок, посади на возок, та буде тобѣ жѣнка невѣстка!«

Королевич и гнѣвався и смѣявся. Вхопив найменше жабеня та посадив у возок. В той хвилѣ затрѣщала скала. Возок перемѣнився у золоту карету, мыши в теплокровнѣ конѣ, а жаба в дѣвчину, якоѣ королевич нѣколи не бачив.

Скочив у карету и сам королевич. Жеребцѣ онь полетѣли з ними.

И самому старому королеви так полюбилася жона наймолодшого сына, що больше проб не держав, але передав єму цѣле королѣвство.

Ще и нынѣ панує в нѣм, коли не вмер.

ГОЛОСКУ, ГОЛОСКУ...

Голоску, голоску,
Не дайся змѣнити,
Ци тобѣ не лѣпше
По горах звенѣти.

Не зато спѣваю,
Бо ся добре маю,
Лиш зато спѣваю,
Всю бѣдку збываю.

(Пол. Гута.)

Подав: Юрко Габора,
ученик нар. школы.

Довгими вечерами.

Даколи захочеся отцеви, що дає дѣтям загадки, а тѣ вже навперед знають, що все выгадають. »Яка бочка без обручов и двояке вино є в нѣм?« скаже нянько. »Яйце, яйце,« кричить один против другого. »Но добрѣ, почекайте дале! Сидить пан на даху?« »То є дым!« кричать всѣ, недочекаючи анѣ до конця. »Вы все знаєте, так скажу другу: Що не згниє на даху?« Дѣти мовчать — на конци Юрик закричить: »Дѣра!« »Но, уганув!« потвердить отець. Ще дам вам одну загадку, так конець, уважайте: Через сто роков колько раз ступить воробець?« »Йой, йой, кто бы то мог зраховати,« чудуються дѣти. Анѣ не хотять розмышляти, знають що того не выгадають. »Так завтра выйдѣть на двор та почислѣть, колько раз ступив воробець через хвильку але уважай: ступить! помагає отець. »Я вже знаю, я знаю!« подскочить один хлопець радостно. »Анѣ раз. Воробець не ступає, он скаче!«

»Но, коли так добре знаєте лущити, заслужите два- три орѣхи,« скаже отець и подѣлить им орѣхов.

Божена Нѣмцова.

ПРОГОВОРКА.

Гоп, гоп, кобым хлоп,
Кобым не калѣка,
Кобы в мене только грошей
Як у чоловѣка.

(Унѣгово.)

Подав: Иван Иляшко
ученик гор. шк. в Тячовѣ.

Ослик.

Быв собѣ королевич, та дуже гордовитый на свою красу. Бывало, все сидить перед зеркалом, та любуєся своим красным лицем.

Стрѣнув раз сей королевич чаровницю-бабусю, погану на лице, як темна ноч. Только поглянув на нею королевич, та и почав солодко смѣятися, ще и слугам кричав: »От, дивѣть, яка гарна молодиця — борода як у цапа, уха як у осла!«

Бабуся чаровниця розлютилася та казала: »Стань ты сам ослом и будь ним доти, доки не пожалує тебе вродлива дѣвчина и не пойде за тебе замуж!«

Зареготався на се королевич и насмѣвковався. Говорив прислузѣ: »Чуйте, якѣ небылицѣ она плете!«

Але прислуга як подивилася на королевича, онь духа втратила. На кони сидѣв правдивый осел. И пысок и зубы, ще и уха довгѣ.

Не смѣли нѣчого казати королевичови. Ще и самѣ смѣялися, що бабуся дурницѣ плете.

Як дойшли до дому, королевич, як звычайно, бѣг до зеркала. Загляне, та из зеркала дивиться на него готовый осел.

Засмутився на се королевич, та ганьбився показати себе сякому мѣж людьми, котрѣ знали его красоту.

Взяв торбу на плече и тамбуры в руки, та пошов у свѣт. Абым не забыв сказати, королевич дуже красно умѣв грати на тамбурах.

Блукав королевич по чужих краях, выгравав на тамбурѣ та не мало заробляв. Бо всюды чудовалися, що як то красно грає на тамбурах то дивне сотворѣня.

Вѣсть за тамбураша, ослика дойшла и до палаты жовтого короля. Дав король призвати сего дивного музиканта до себе.

Заграв ослик и королѣвской родинѣ. Та дуже любилася его музика. Найбольше одушевлялася молода королѣвна, бо ослик майже ѣй самой грав.

Прийшов час обѣда, — каже король осликови: »А ты брате, йди, в кухни достанеш обѣд, мѣж слугами!«

Ослик одповѣв: »Дякую за приязнь, але я не звык обѣдати мѣж слугами!«

»Тогды ходи в сѣни та сядь до стола з сторожею!« казала королева. »Дякую, я анѣ до того не звык,« одповѣв ослик.

»Так обѣдай з нами,« силовала королѣвна. Ослик не чекав, абы щераз казали, сѣв за стол та обѣдав вєдно з королем та его родиною.

Так то йшло день, два. Вже цѣлый рок минув а ослик ще все быв у королѣвской палатѣ. Не кѣряли его одти а он радо оставався.

Однакож, коли вже и рок минув, подумав на одход. Думав, що не яло так довго гоститися на одном мѣстѣ.

Взяв свою торбу та тамбуры и зайшов до старого короля прощатися.

Старый король так звык уже до ослика, так полюбив его вдачу и его музыку, що анѣ чути не хотѣв о том, абы его пустити. Казав ему: »Оставайся, ослику, проси хоть що од мене. я тобѣ дам, лиш не одходи од нас!«

»Що ты можеш менѣ дати?« зазвѣдав королевич — ослик и думав на то, що его не може освободити анѣ приязнь, анѣ сила, только доброта якоѣсь дѣвчины.

»Дам тобѣ золото, богатство,« говорив король. »То для мене нѣчого не варта!« одповѣв ослик. »Дам тобѣ славу, половину королѣвства!« »То менѣ не поможе!« одповѣв ослик и на се.

Думав, думав король, чим бы привязати до себе ослика. Тогды заглянула до отця и королѣвна. Король з половины на жарт, з половины поправдѣ сказав: »Дам тобѣ доньку за жону!«

Ослик подивився на королѣвну, та казав смутно: »Колиб она мене пожаловала то бы помогло!«

Королѣвна мала дуже добре серце, та ослик и ѣй дуже любився. Дащо ѣй шептало, абы пристала.

Дальше анѣ не кажу! Было весѣля, але яке радостне. Бо ослик в той хвилѣ, як королѣвна побожилася з ним, достав назад свою давню подобу.

Та и не было на свѣтѣ красшоѣ пары, як он та его молода.

Я их не видѣв, але чув од качура. Качурови кухарь казав, котрый гостину готовив. Там быв, видѣв и все знав.

Коли не вѣрите, позвѣдайте од бѣлого качурика.

СПѢВАНКА.

У недѣлю, свадьба буде,
Комар мушку сватать буде; раз.
Он до неѣ завѣщався,
Горѣлочков повбѣцявся; пють.

Она єму не звѣрила,
На острочку привязала; стой.
Он з рострочки одорвався,
На зеленый дуб попався; сѣв.

Изнялася шуря буря,
Комарика з дуба здула; впав.
Упав комар, тай не дыше,
Ручков, ручков не колыше; вмер.

Изыйшлися старѣ мухи,
Взяли єго попод руки; йдуть.
Изыйшлися старѣ осы,
Заплѣтають єму косы; два.

(Н.-Шард.) *Записав: Ю. Станинець.*

Два браты.

Дуже далеко, десь за горами, за лѣсами, жили два браты. Один быв дуже богатый, а другий не мав нѣчого, только одного, але дуже красного когута.

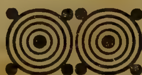
Богач быв дуже заздростливый. Одного разу пошов бѣдный на роботу. Богач прийшов гордо до єго жоны и почав кричати, абы зарѣзала когута, бо так пѣє що спати не дає. Коли бѣдный вернувся з роботы, жона все росказала єму. »Но добре — сказав он — зарѣж когута, та пойду до панов, та продаме. Мы тым и так не наѣмося, коби сухий хлѣб, не ще и мясо.« Так и зробили. Понѣс бѣдный чоловѣк когута до пана. Пан зачудовався, що такий бѣдный чоловѣк та має когута на продаж. Коли бѣдняк сказав причину, пан запросив єго на обѣд. Абы хоть покушав дащо з когута. При обѣдѣ засиловав пан чоловѣка роздѣлити когута на сѣм

части справедливо. Бо сидѣли коло стола семеро: двѣ доньки, два сыны, пан з жоною, а бѣдняк семый. Чоловѣк думав, думав потом взяв когута тай каже: »Пану, яко головѣ, владыцѣ сего дому, приходиться голова. За ними мае их жона найбольшу власть, за то им шия. Крыла даме их донькам, бо они не задовго одлетять од них, оддадуться. Сынам по нозѣ, бо то, як бы панови ноги при господарствѣ. Но а тулуб останеся менѣ«. »Дуже добре,« похвалив пан. Завтра рано прийдеш до мене, та поведу тя в поле на мою землю, та выбереш собѣ 10 кобловок.

Пошов чоловѣк до дому, айбо такий радый, що не мѣститься в кожи. Другий день дуже рано встав и проходжуєся перед панским двором, бо з радости не годен быв и спати. Увидѣв то его брат, тай пошов зазвѣдатися, чому так рано встав. Коли вчув, що сталося, побѣг до дому и приказав жонѣ, щобы всѣх 5 когутов зарѣзала. Понѣс богач когуты до пана, надѣявся достати цѣлый хутар за них.

Пан запросив и сього на обѣд. При обѣдѣ пан засиловав 5 когутов роздѣлити на 7 ровных частей. Богач думав, думав, тай нѣяк не брався до роботы: Тодѣ пан каже до бѣдного, що стояв у закутѣ: »Ану роздѣли ты, та достанеш нагороду.« Тодѣ бѣдный не нагадуючися каже: »Пан и их панѣя — тото 2. та один когут тото разом 3. Их два сыны, та один когут и то троє?« »Добре«, сказав пан примахуючи головою. »Их 2 доньки и один когут и є то 3.« »Дуже добре.« »Но а тут туй ще осталися два когуты. Так? »Так,« но а я третий и всѣ маємо однако. »Славно, дуже добре,« закричав пан. Так бѣдный достав ще и за братовѣ когуты землю.

(Нижный Шард.) *Записав: Ю. Станинець.*

Выходить кождого мѣсяця як прилога новинки: **»Наш Родный Край.«**
Редактор: *А. Маркуш.* — Предплата Кч 10·— на рок. Поодиноке число 1 Кч.
Для школярѣв: на рок 6 Кч, поодиноке число 60 геллеров.
Адреса: **»Наш Родный Край« Тячево.**

Рочник VIII. **Децембер 1926.** **Число 4.**

ОЙ, ДУБЕ ЗЕЛЕНЕНЬКИЙ...!

(Народна.)

Ой, дубе зелененький
Чогось нерозцвився?
Зима была студененька,
Я заморозився.

Зима была студененька,
Лѣто холоденьке,
Та тому я не розпустив
Листя зелененьке.

Ще до того вороженьки
Стовпы поломили,
Щобы лекше спати было,
Под себе стелили.

(Берегово.) *Записав: Горват Евген*
уч. гимназiѣ.

Чудотворнѣ гуслѣ.

Служив у мельника — чаровника парубок, та быв дуже вѣрным слугою. Всю свою роботу точно докончив, нѣколи не ледачив, нѣколи не звѣдав, що має робити. А до того анѣ платнѣ не просив. Минув рок, минув другий, минув и третый. Тогды пошов слуга до ґазды та казав: »Пане, ґаздо, три роки у вас честно выслужив я, грошей нѣколи не просив. Выдайте теперь мою нагороду, бо я хочу вже рушити дале, щастя пробовати, друге ремесло познавати!«

Мелник чаровник зажурився и казав: »Шкода за тебе, такого слугу скоро не найду! Служив ты честно три роки, грошей не просив, отже дам я тобѣ в нагороду сѣ гуслѣ. Будуть они тобѣ больше варта, як грошѣ. Коли на них заграєш, чудеса увидиш и всѣ твоѣ желаня заповняться!«

Взяв слуга гуслѣ. Красно одклонився та рушив в дорогу. Иде, иде, раз у густом лѣсѣ перестане єго дакто«. Куды ты хлопче, парубче — бѣлый мельнику?« Куды очи видять, одповѣсть парубок. »Зараз будеш ты говорити смиреннѣйше!« смѣявся чужий. »Давай всѣ грошѣ, що при собѣ маєш!«

Мельник уганув, що має дѣло з розбойником, але не напудився. »Грошей не маю, але коли дозволиш заграю тобѣ одну писеньку! казав, та и почав грати на гуслях. Та чуйте диво! Як не зачне на ту музику танцювати розбойник, танцював час, танцював два, вже ледва дыхав. Мелник ще грав на гуслях. »Перестань вже грати! Дам тобѣ мѣшок золота, лишень перестань!« — просив розбойник.

Взяв мельник мѣшок золота, та лишив розбойника замореного, сам пошов дале на свою дорогу.

Але розбойник дуже розлютився за сю науку, та дуже жаловав и мѣшок золота. Подумав одобрати назад обманством. Убрався в красну паньску одежу, та побѣг у великий город, через котрый вела

дорога мельника. Побѣг просто до судiѣ и заголосив, що од него, честного торговця, такий а такий мельник — вандровник украв мѣшок золота.

Выслав судiя своих слуг, тотѣ и ухопили мель-

ника чим ступив у ворота города. Много не звѣдали понесли просто до судіѣ. Дармо божився мельник що он невинен, що то золото єму даровав один розбойник в лѣсѣ. Судія не вѣровав єму. Ще и смѣявся: »Якѣ дурницѣ плетеш, розбойники золото одбирають а не дарують!«

А що мельник дуже настоював на своѣм, розлютився судія и засудив єго на шибеницю.

Прийшли каты поставили шибеницю. Збѣглося громада людей, абы дивитися. Там быв и судія и пан — честный торговець. Коли подвели хлопця под шибеницю, той обернувся до судіѣ: »Дозволѣть менѣ пане судіє, абы щераз заграв на гуслях!«

Честный торговець почав кричати: »Не дозволѣть єму, лиш того не дозволѣть!« Але судія дозволив, бо се быв звычай сповняти послѣднѣ желаня засудженых.

Почав хлопець грати, та коли не пустилася в танець цѣла товпа.

И судія и слуги и честный торговець. Ще и кат танцював на лазивѣ.

Мельник доти грав, доки »честный торговець« не признався, як то случилося поправдѣ в лѣсѣ.

Тогды перестав грати и красно злѣз по лазивѣ, та и пошов собѣ.

Що честного торговця зараз ухопили и завязнили и покарали, як того заслужив то вже можно думати.

БАРАН И ПАН.

Ишов баран мостом
Трясучи хвостом.
Де ты йдеш, баране?
До Парижа, мой пане.
Що там чути, баране?
Гудуть красно, мой пане.
Грати было, баране!
Нѣгде было, мой пане.
Серед хижѣ, баране!
Довгѣ роги, мой пане.
Зтяти было, баране!
Болѣли бы, мой пане.
Мастити бы, баране!
Нѣчим было, мой пане.
Коломастью, баране!
Мастися сам, мой пане.

Подав: Иванчов Федор,
ученик горож. школы в Бѣлках

Горня слез.

Была десь вдовиця та не мала нѣкого на свѣтѣ окрем одноѣ малесенькоѣ дѣвчины. Ся дѣвчина была дуже красною а мала серце, як голубчик. Не диво, що мати любила єѣ понад все.

И от, раз напала заразлива хворота на их село. Вмирали люде, як мухи в осени. Достала сю хвороту и мала дѣвчина, та и не выдержала. Одного вечера заспала на вѣки, одойшла в далекѣ, далекѣ краѣ, стала свѣтлою зорницею, блискучим ангелом на небѣ.

Огорнула бѣдну матѣрь тяжка, невымовна боль. Она не ѣла, не пила, только плакала день и ноч.

Бывало возьме до руки бѣлу сорочечку, червону шириночку, що дѣвчинка их залишила, та плаче и плаче.

Дарьмо просили сусѣды, дарьмо приходили утѣшати, бѣдна вдова не могла забыти анѣ на хвильку своєѣ дорогоѣ дѣвчины. А як пригадала, то и зараз полилися слезы из очей.

Одного вечера выбрала вдова всѣ забавки, куклы, малу колысочку, кукольнѣ одежѣ, що осталися од донечки, дивилася на них та и рыдала тяжко.

Люде в селѣ вже полѣгали спати. Закрыла село тиха, темна ноч. Бѣдна вдова лиш сидѣла собѣ серед хаты, дивилася на дорогѣ рѣчи, якими даколи єѣ дѣвчина бавилася, та плакала.

И от, раз дакто заклопкає, отворяться дверѣ и заступить до хаты малый ангелик. Вдова зараз

спознала, що то єѣ дѣвчина. Захопила єѣ невымовна радость. Хотѣла пригорнути свою дѣвчину до серця, але та стала смутно у дверях та казала: »Не зато прийшла я, абы тут осталася! Прийшла

я показати тобѣ ось сей горнець. Дивися, до него збираю я всѣ твоѣ слезы. И доти не буду мати супокою на том свѣтѣ, доки ты не перестанеш плакати за мною Доти мушу все сторожити, абы анѣ одна капля слез не пропала. Як любиш мене, и хочеш, абы мала я супокой, то прошу тебе, перестань плакати!«

Скочила вдова, абы хоть ще раз поцѣловати свою дѣвчину. В дверях вже не было нѣкого.

Воздыхнула вдова тяжко. Одоклала всѣ забавы. Од тогды перестала плакати.

Як гостився циганин в царствѣ.

Коли Христа напинали на хрест дали вояки зробити пять гвоздов: два на руки, два на ноги, а один для головы. Але циганин — коваль зробив только чотыри, пятого для головы не зробив.

Стрѣтив раз посему Христос того циганина и звѣдує: »Що тобѣ дати за твою добросердечность до мене?«

Думає циганин, думає, на конець говорить: »Дай менѣ таку тайстрину, що лиш крикну, та залѣзе в нею, хоть як великий пан!«

Христос зробив, як он собѣ желав. Пошов циганин до дому з тайстриною, та вже з далеку чує, що в его майстерни дакто майструє. Подивиться, а то там сам Луцифер, головный з чортов. Крикнув циганин, а Луцифер в той хвилѣ залѣз в тайстру. Ухопив циганин клѣщѣ та клепач, доти бив та щипав Луцифера, доки не пообѣцяв, що нѣколи его до пекла не возьме.

Жив собѣ по сему циганин, як хотѣв, бо быв певный, що до пекла не пойде. Дожив свой час, та вмер. Але на другий свѣт понѣс з собою також тайстрину. Ишов просто до ворот царства. Алеж св. Петро там стояв та не допустив. »Такѣ грѣшники, як ты, тут не мають мѣста!« — говорив. — »А де маю ити« — звѣдав циганин. Хоть и до пекла« — казав сердито св. Петро, та сунув воротами. Пошов циганин до пекла. Луцифер як учув, кто до него просится, лиш только звѣдав: »Ци має тайстрину!« Коли сказали слуги що має, то всѣ дверѣ, окна позапирав, абы циганин не мог анѣ заглянути до пекла.

Вернувся циганин опять до св. Петра, та каже єму: »Запусти мене хоть у кутик, позад дверьми!« Алеж св. Петро не приставав, ухопив тогды циганин свою шапку та заверг до царства и каже: »Запусти, только шапку пошукаю та и выйду!« Св. Петро не мог лишити ворота, запустив циганина. А той ухопив шапку та сѣв на нею кажучи: »Теперь менѣ не розказуєш, бо я на своѣм сиджу!« Алеж св. Петро не вытерпѣв сякоѣ безочливости, почав циганина тручати вон. Всердився циганин, только крикнув, а св. Петро быв уже в тайстринѣ. Циганин став мѣсто него ворота сторожити. Та запущав всѣх, котрѣ лиш приголосилися. Утямив Христос, що до царства набилося всяких грѣшников. Пошов до ворот а там циганин сторожить, а св. Петро у тайстрѣ сидить.

Погнѣвався Христос. Высвободив св. Петра, та розказав циганинови самому сѣсти у тайстрину.

Св. Петро завѣсив тайстру з циганином на гвоздѣ на воротах царства та ще и теперь там он висить, коли Луцифер не прияв єго вже до пекла.

(Воловець.) *Подав: Андрей Баганич.*

ОЙ, Я ПОЙДУ.

Ой, я пойду в полонину,
Тай у тоту гущу,
Та я там ся зарубаю,
Нѣкого не пущу.

(Буковець.)

Подав: Н. Щербей,
ученик гимн. в Ужгородѣ.

Як вырѣзовали мы коней.

Моя сестра, Иляна, стала вырѣзовати коней из папѣря. Мы прилѣплювали их на скла и поставили в окно.

В святах дѣти прохожуючися туды, навѣть и старѣ люде, стали под нашими окнами и дивилися на нашу роботу.

Я приучився скоро вырѣзовати. Начинав од копыта задньоѣ ноги и вырѣзовав всего коня: лишив папѣрь для головы и хвоста. Потому красно розрѣзовав и заокругляв хвост и гривы.

Иляна умѣла вже вырѣзовати и людей: дѣвчины, хлопчики, бабы в петеках. То все повыкладовали мы в окно. Кто лиш ходив коло нас, подивився и смѣявся. Пальцями показовали на нашѣ окна и смѣялися.

Мы тоже хохотали и выкладовали все новых та новых вырѣзок.

(Ци звыкли вы вырѣзовати з папѣря? Попросѣть вашого п. учителя, абы вам показав, як треба се робити. Потому вырѣзуйте скоты, рѣчи и т. д. в яких учитеся в школѣ.)

Дарунки ґномов.

Золотарь и кравець ходили свѣтами. Одного вечера, як лягли одпочинути в темной гущавинѣ, вчули яку то чудесну музыку. Бо обоє были веселоѣ вдачѣ, подхопилися и ишли шукати, де то гуляють в сѣй гущавинѣ. За голосом музыки дойшли до ясноѣ полянки и онь замлѣли од дива. Серед полянки сидѣв малесенький дѣд. Борода у него до колѣн и бѣла як снѣг, та выгравав чудесну музыку. Около него в широком крузѣ танцювали дробнѣ, дробнесенькѣ ґномы, кождый з своєю парою.

Стали золотарь и кравець чудоватися, и боятися забыли. Раз лиш утямив их малесенький музикант, та махнув им, абы зайшли в круг до него. Золотарь быв смѣливый чоловѣк та послухав. Кравець боявся як заяць, однако ганьбився остатися позаду. Перейшли обоє через круг танцюючих и стали коло дѣда музиканта. Не довго мали стояти. Прибѣгли дробненькѣ ґномы, звалили з ног, а дѣдо музикант взяв острый брыч, та обголив им голову. Анѣ одного волоса не лишив.

Можете думати, як трясся кравець, коли дѣд-музикант острив брыч и гладив ним єго голову и лице. Коли были обголенѣ, казав им дѣд-музикант: »От, тут коло мене лежить громада угля, наповнѣть из него своѣ кешенѣ, най буде вам на дорогу!«

Золотарь и кравець не смѣли противитися, набрали честно з угля, хотяй не знали, для чого они єго спотребують.

По сему пустив их дѣд-музикант. Они одойшли. Од великого страху были так утомленѣ, що незадовго заспали под одным деревом.

Пробудяться рано, Дивляться один на другого. У них выросло волося ще красше, ще густѣйше, як было. Сягають до кешень, а там повно блискучого золота.

Зрадовалися подорожнѣ товаришѣ, почали пораховати скарб, яким подаровали их ґномы.

»Дали нам доста, выстарчає на цѣлый жнвот, ще и на церков останеся!« казав довольно кравець. — »Що, выстарчає? — одозвався золотарь. — »Мы остатнѣ дурнѣ, могли напхати и торбину а мы поклали только в кешенѣ!«

Кравець лиш смѣявся. Он быв довольный. Не так золотарь. Сей быв дуже скупый и нажерливый. Коли мав мало, хотѣв мати много. Як достав много, жадав ще больше. Доти журився, та мудровав, що прийшов вечер. Тогды взяв на плече торбу, ще и од кравця позы-

чив, та рушив глядати ще раз дѣда-музиканта, котрый острым брычем гладить и углем-золотом платить.

Кравець не рушився из мѣста. »Менѣ сего доста, больше анѣ не треба,« казав довольно.

Пошов золотарь та походив право так, як попереднього вечера. Дѣд-музикант взяв брыч, выострив, та обголив тверду голову нажерливого золотаря. Потому показав на купку угля. Золотарь лиш сего чекав. Напхав обѣ торбины, напхав всѣ кешенѣ, ще и пазухи набив. Ґномики стояли около него, смѣялися та нукали, абы лиш брав.

Набрав золотарь только угля, що ледвы мог одтягнутися до дуба, де єго товариш кравець чекав. Там лиш упав на землю та и заснув.

На зорѣ скоро пробудиться, волосєм анѣ не твориться, только спѣшить золото выбирати. Та походив. Угля осталося углем. Розтрощилося у кешенях, у торбинах, розлѣзло в пазусѣ, запаскудило, замазало одежу и тѣло. Се не лоста, ще и то золото, що мав з попереднього дня, перемѣнилося опять в угля. Можете думати, як лютився, як журився нажерливый золотарь, що ґномы сяк покарали єго.

Однакож успокоився. Бо єго товариш-кравець мав таке добре серце, що подѣлив з ним своє золото — и од тогды обоє жили в миру и в щастю.

ПРОГОВОРКИ.

Гоп, гоп, гоп,
Играла бы дѣвка,
Дѣвка бы не йграла,
Кобы не горѣвка.

(Урмезіово)

Ой, ишов я горѣ селом,
Та найшов я пѣльник,
Выгадали на мя люде,
Що я ворожѣльник.

Подав: Андрій Куцин
ученик нар школы

Прощо у воробка шия чорна.

(З бенґанлского.)

Гдесь раз быв один воробок, котрый жив щастливо и спокойно з своєю жоною и дѣтьми.

Одного разу выбух в єго гнѣздѣ огень. Старый воробок смутно лѣтав коло гнѣзда од великого страху спершу не знав до чого ѣмитися. Вороб-чиха спокойно вылетѣла з гнѣзда, сѣла собѣ на другїй конарь, о мадых воробках цѣлком не старалася. Коли сесе увидѣв воробок, одважився, же дѣти спасе од погибели, або и сам погине. Влетѣв до поломени и одно за другим выносив их з огня вон. Коли хапав послѣдноє, котроє было найменшоє и сидѣло в гнѣздѣ глубоко, одпалив собѣ шию.

Од того часу має самець на шиѣ чорну цятку.

Подав: В. Довгун.

Троє пѣрь.

Жив раз бѣдный чоловѣк, та вродився у него сыночок. Выйшов бѣдняк на дорогу глядати кума. Стрѣнув малу, гареньку дѣтину, та и запросив єѣ до себе. Приняла дѣтина сю велику почесть. Коли хрестины минули одпрощалася и казала: »Не можу дати теперь нѣякого подарунку, але наколи мой хрестный сын досягне 20-ый рок, дарунок сам прийде на двор!«

Минули часы. Хлопець красно рос. Одного вечера каже отцеви:» Няньку, завтра заповню 19

рок. Час, абы не сидѣв дале в припѣчку, але пошов у свѣт, щастя пробовати!«

Старый пригадав собѣ слова кума, та нѣчого не казав. Рано сын поправдѣ зобрав свою мерендю и одпрощався од родичѣв, Случилося так, що як переступив порог хатчины, в той хвилѣ досягнув 20 рок. И от прибѣг до двора блискучий жеребець став перед хлопцем и промовив людским голосом: »Сѣдай на мене я тебе понесу, куды твоє щастя лежить!« Зачудовався парубок, але отець розказав єму, як то говорив єго батечко на хрестинах.

»То вже инше!« успокоився хлопець. Сѣв на коня та и полетѣли.

Летѣв конь, летѣв. Лишили свѣтлѣ городы, золотѣ нивы, шовковѣ луги. Хлопець всюды звѣдав: »Ба ци тут моє щастя лежить?« Конь все одповѣв: »Нѣт!«

Раз як идуть в густом лѣсѣ, увидить парубок на дорозѣ перце, але блискуче як золото. »Ой, як добре буде єго покласти за ковпак« — подумав и хотѣв скочити з коня, абы подняти єго. Конь заговорив: »Лиши то перце, оно не доста для тебе!« Роздумовав хлопець, що то можуть значити сѣ дивнѣ слова. Не мог уганути, але перце лишив на дорозѣ.

Йшли опять довгѣ днѣ. Раз на березѣ широкоѣ рѣки увидѣв хлопець опять одно перо. Але се было вже свѣтлѣйше сонця. Скочив з коня, абы єго подняти. А конь опять промовив: »Лиши то перце, оно не доста для тебе!«

Хлопець подивився на перо, та хоть оно дуже тягло єго — не подняв, послухав коня.

Вандровали опять дале. Черєз нѣколько днѣв

на порозѣ у воротах близкучого замка втямив хлопоць опять одно перце. То было вже таке свѣтле, що дивитися на него не мож было.

Парубка онь тягнуло до пера. Однакож побѣдив свою жадобу и запитав раз од коня: »А се ци для мене?«

Конь одповѣв: »Так, се є для тебе, скоч та и подойми єго!« Послухав парубок. Подняв перце и поклав за шапку. Не встиг сѣсти на коня, коли вже отворилися ворота замка. Из замка выйшла товпа людей одягнутых о блискучѣ золотѣ одежѣ и стали привитати парубка: »Славен будь наш королю, слава тобѣ, кого всемогущий нам прислав!«

Парубок не много мудровав. Коли вже так дуже хотѣли сѣ всякѣ паны, та поправдѣ став у них королем. »Є се легша робота, як дома дрыва рубати« — думав собѣ. Та ще и нынѣ панує, коли не науѣла єму ще ся робота — и не полакомився на тихий живот в селѣ. Коли вернеся раз опять под соломяну стрѣху, позвѣдайте од него, чому залишив королѣвство.

Одки происходить табак.

Была, де не была раз безбожна жона. Та взяла в голову, що она є пресвята божа матѣрь.

Зачала всюда проповѣдати своѣ безбожнѣ науки. Раз зайшла и до церкви право на казателницю и одти проповѣдала людям.

Люде не знали, ци вѣрити ѣй, ци нѣт. Почали молитиси до Бога, абы дав знак ци правду говорить ся жона, або нѣт.

Бог выслухав их молитву, як выйшли з церкви, жона розпалася на дробненькѣ крышки. Сѣ крышки розсѣялися и затопталися в землю. На веснѣ сѣ крышки посходили и выросли из них великѣ листя.

Люде, щобы не остався знак безбожноѣ жоны, почали сѣ листя палити и курити ними. Сяк приучилися до курѣня. Бо сѣ листя были табаковѣ.

Иван Бигун,
ученик гимназіѣ в Хустѣ.

КОЛОМЫЙКА.

Теперь я ще молоденький,
Та кобы я вырос,
Я бы мамцѣ дрывець утяв,
Тай водички занѣс.

А я гадав, що выросту,
Та пойду косити,
А вни взяли у катуны,
Карабин носити.

(Рахово.) *Подав: М. Слюсарчук,*
ученик гор. школы.

ВѢНОЧОК
ДЛЯ ПОДКАРПАТСКИХ ДѢТОЧОК.

Выходить кождого мѣсяця як прилога новинки: **»Наш Родный Край.«**
Редактор: *А. Маркуш.* — Предплата Кч 10·— на рок. Поодиноке число 1 Кч.
Для школярѣв: на рок 6 Кч, поодиноке число 60 геллеров.
•••••••••• Адреса: **»Наш Родный Край« Тячево.** ••••••••••

Рочник VIII. **Януар 1927.** **Число 5.**

КОЛЯДА.

(Хлопцеви).

Пошов Иванко гуслѣ рубати,)*
Гуслѣ не рубав, пальчик порубав.
Прийде татонько пальчик завити,
Пальчик не завив, та ще уразив.
Прийде мамонька пальчик завити,
Пальчик не вила, та ще вразила.
Прийшов братонько пальчик завити,
Пальчик не завив, ще лѣпше вразив.
Прийшла сестриця пальчик завити,
Пальчик не вила, лем уразила.
Прийшла миленька пальчик завити,
Пальчик завила, тай не вразила.
Лѣпша миленька, як мамка родна,
Як мамка родна, отець родненький,
Отець родненький, брат дорогенький,
Брат дорогенький, сестра родненька,
Лѣпша миленька, як мамка родна.

(Воловець) *Подав: Андрій Баганич*

*) За кождою строчкою приспѣв: »Жовтая яла, як красно граю, жовтая!«

Вифлеємска игра

в двох дѣях.

Особы: Старый овчарь, I., II., III., IV. овчарь, ангел, Марія, Йосиф, ангелы.

Полянка, окружена смереками, в серединѣ ватра. Овчарѣ приходять.

I. ДѢЯ.

Старый овчарь: Ци заперли вы всѣ овцѣ до кошары?

Всѣ: Де бы не заперли! Ще и соломы настелили под ними, абы не ззябли на сей день.

Старый овчарь: Тогды сѣдайме и мы та грѣймеся и повечеряйме!

Всѣ: И мы на се думали! Только чекали на вас! (Сѣдають около ватры и ѣдять).

I. овчарь: Студено буде в ночи.

II. Овчарь: Може ще и снѣгу нападе.

III. Овчарь: Покладу ще хворосту на ватру, абы грѣла читаво.

Всѣ: Клади, клади!

IV. Овчарь: Що нового чути в городѣ, старый?

I. Овчарь: Бы теперь из Вифлеєма, а нам нѣчого не кажете! Що там чувати, яка є новина?

Старый ов.: Новины не є. Лише дуже много народа зобралося в Вифлеємѣ. Ледвы може чоловѣк на улицях ходити.

II. Овчарь: А чому? Може ярмарок є?

Старый о.: То нѣт! Як говорять, чѣсарь дав выбубновати, що кождый чоловѣк має голоситися у селѣ, де народився. За се зойшлося так много людей в Вифлеємѣ.

III. Овчарь: А що хоче з ними чѣсарь?

Старый овчарь: Люде кажуть, що хоче

знати, колько душ жиє в державѣ, кольким он розказує.

IV. Овчарь: Ага, то списують людей!

I. Овчарь: А кто не голоситься, що буде из тым?

Старый о.: Так чув я, що на того чекає дуже строга кара!

II. Овчарь: Тогды майже и нам бы пойти.

Старый о.: Так є, завтра мусиме пойти.

III. Овчарь: А ще дащо не чули?

Старый: Тадь чув — але сам не вѣрую. Говорять, що нынѣ має народитися Мессія, за котрого пророки говорять.

I. Овчарь: А де?

Старый: Кажуть, що в Вифлеємѣ!

Всѣ: То вже не вѣруєме. Абы в таком убогом селѣ! А, лѣгайме спати. Завтра пойдеме записатися. (Лѣгають и заснуть. Межи смереками явиться свѣтлый ангел).

Всѣ: (Пробудяться) Що то, що то, що є то?

Ангел: Не бойтеся! Я чиста душа. Вставайте овчарѣ! В Вифлеємѣ новина, чистая дѣва народила сына. Идѣт в Вифлеєм, там найдете в яслях пеленами закрыто Месію, кого люде ждали!

Старый: А де єго найдеме?

Ангел: Идѣт за тою красною звѣздою.

Всѣ: То є дивно. (Стають и спѣвають): »Дивная новина . . . . (Концем спѣву ангел зникне).

Старый: Коли се правда, то великоѣ радости дождалися мы.

Овчарѣ: Ходѣм, подивѣмся. Ось ясна звѣзда, як кличе нас.

Всѣ: Ходѣм, ходѣм.

Старый: Але не можеме йти порожными руками. Маленькому Исусу маєме понести даякий дарунок. Що єму понесеме?

I. овчарь: Я понесу малу кучеряву овечку.

II. Овчарь: Я оддам мою сопѣльку.

III. Овчарь: Я понесу масла.

IV. Овчарь: Я несу кожушок и закрыю єго, абы не замерз.

Старый: Тогды ходѣм витати новорожденного Одкупителя Исуса Христа!

I. Овчарь: А на дорозѣ заспѣвайме.

Всѣ: Спѣвайме, спѣвайме. (Спѣваючи одходять) »Радость нам ся являє.«

(Заслона).

II. ДѢЯ.

Живый образ.

Вифлеємска стайня. Йосиф, Марія, Исус и ангелы. Пастырѣ приходять спѣваючи, перед яслями клякають и моляться.

Старый: О, Исусе наш малый товариш,
Бери сердечно нашѣ дарунки.
Презри на нас милосердно,
На всякий час поможи.

I. Овчарь: Я даю кучеряву овечку (и покладе овечку до ног Исуса).

II. Овчарь: Я даю сопѣльку.

III. Овчарь: Я даю масло.

IV. Овчарь: Я даю кожушок.

(Поклавши подарунки, зачинають спѣвати):

»Небо и земля« . . .

(Цѣла друга дѣя єсть освѣтлена бенґалским огнем).

Е. Жеґора

ПѢСНЯ.

Ой, ты дубе, зелененький,
Зелена дубраво,
А ты мене залишила
Моя родна, мамо!

А ты мене залишила
В каламутной водѣ,
И ты плачеш и я плачу,
Заплачеме обѣ.

(Н. Студене)

Подаав: Мазур Михайло
ученик нар. школы

Золоте яблоко.

Се раз быв, де не быв, быв раз один парубок, та сила у него была надлюдска. Подумав он, в собѣ, що не є що

єму дома сидѣти з такою силою, але треба ити в свѣт — щастя пробовати. Та и пошов. Иде, иде, раз лиш серед широкого мертвого поля найшов велику величезну палату. Окна на нѣй были як десять дверей на церквах, а дверѣ як сто ворот звычайных. »Ой, тут має жити який то поправдѣ »великий« пан,« думав собѣ парубок, по имени Иван, и застукав у дверѣ.

У окнѣ появилася велика величезна голова. Иван з першу думав, що якась велика бочка. Загримѣла тота голова: »Що ты тут ходиш, червачок чоловѣчий и безпокоиш сон честных людей!« — »Прийшов з тобою рощибатися,« засмѣявся Иван. Выйшов на то сердито велетень на двор, та почали рощибатися. В окнѣ при том появилася друга голова. А то не была вже як бочка, але красна. Анѣ не велика, анѣ не мала, правѣ така, яку голову може мати найкрасша дѣвка на свѣтѣ. Утямив Иван ту дѣвку, бо так солодко дивилася на него, та од того почув в собѣ подвойну силу. Однакож не мог покласти велетеня на землю. Але и той не перемог Ивана. Заморилися обоє. Тогды каже велетень: »Так виджу, брате, ты не хоть який червачок, два такѣ люде як мы, могли бы добыти золоте яблоко!«

»Яке яблоко?« зазвѣдав Иван. »Золоте, що сторожать чотыри львы и десять невидимых велетнѣв! Кобы я то золоте яблоко мав, была бы моя вже ось та дѣвчина!» говорив велетень. »А сяк не твоя?« звѣдав дале Иван. »Нѣт, она буде лиш того, кто добуде ѣй золоте яблоко!« казав велетень.

»Тогды ходѣм, принесѣм то яблоко!« рѣшив Иван и такой быв готовый на дорогу.

Пошли теперь обоє. Дѣвчина дивилася им обом в слѣд, а не знати котрому желала щастя.

Дойшли до замка, де хоронили золоте яблоко.

Велетень став та казав: »Я раз дале не йду. Я вже быв там — а знаю, що там чекає. Попробуй раз ты сам. У ворот найдеш чотыри львы, коли удасться мѣж ними перейти, спѣши до середины загороды. Там на цвѣтучом деревѣ висить золоте яблоко. Перед ним є желѣзный обруч — а ты мусиш покласти руку в сей обруч и так зорвати яблоко.» — »Се найменше дѣло!« брався до роботы Иван. »Попробуй, я вже быв под деревом, але посунути руку в желѣзный обруч нѣколи не смѣв!« казав велетень.

Пошов Иван просто до ворот замка. Львы спали на порозѣ. Иван не дивився анѣ на лѣво, анѣ на право, просто заскочив у загороду, та и замкнув дверѣ за собою. Не довго блукав, найшов и золоту яблоню и золоте яблоко. Але там быв и желѣзный обруч. Иван и туй не роздумовав много, просунув руку крозь обруч та и зорвав золоте яблоко. В той хвилѣ желѣзный обруч збѣгся на руцѣ а Иван почув себе десятьраз сильнѣйшим.

Вернувся скоро до ворот. Один из звѣрѣв подняв голову. Иван погладив єго по головѣ та лев на то смиренно пошов за ним.

»Тут є золоте яблоко!« казав Иван велетневи, коли дойшов до него. А велетня залляв лютый гнѣв и кинувся зараз на Ивана, абы одобрати яблоко.

Алеж Иван быв десять раз сильнѣйшим од обруча на руцѣ, та и гепнув так до землѣ велетнем, що той два днѣ лежав там.

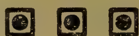
На третий день догонив опять Ивана. Теперь вже спробовав взяти золоте яблоко обманом. При-

ключився до Ивана, та йшли обоє, по братски розмовляючи. В полудне одпочинули при березѣ широкоѣ рѣки. Каже велетень: »Сонце дуже парить, ци не скупали бы ся мы!«

Иван пристав на се. Велетень лиш то чекав, абы Иван розобрався и положив з рук золоте яблоко. Подхопив зараз яблоко, та и втѣк з ним. Иван быв сильный, але не мав такѣ довгѣ ноги, як той, та и не мог его догонити. Ишов смутно за ним, журючися, що та чаровна дѣвчина оддасться за ведетня. Але лев взяв его на хребет та побѣг з ним. Велетень поправдѣ быв вже у дѣвчины и хвалився своєю хоробростею и золотым яблоком. Але дѣвчина взяла золоте яблоко и подивилася на руку та казала: »Тогды повѣрю тобѣ, коли укажеш и желѣзный обруч!«

Заганьбився велетень и в своѣй злости хотѣв забити дѣвчину чаровну. Але дакто ѣмив его за руки, як бы желѣзным обручом потис. То быв Иван, котрый ступив в палату на слова дѣвчины.

Досѣ є, казка є. Иван и чаровна дѣвчина жили дале в щастю и супокою. О том наша казка вже не говорить. То вам скаже лев, котрый остався все з ними та сторожив их. Коли не боитеся, позвѣдайте од него. Найдете его у воротах их палаты.

ЗИМОЮ.

Тето, тето, коляда,
Дайте орѣх, айбо два.
Недастеми орѣшок.
Однесу вам кожушок.

Брустура.

Зима є, зима є,
Зимою ся трясу.
Запрягну ослятко,
Поспѣши в козятко.

Невицький

Птиця в зимѣ.

»Дакто заклепав у окно« закричали дѣти. Приблизилися а увидѣли, що за окном сидить малый, замерзлый птах и смутно дивиться до теплоѣ, привѣтливоѣ комнаты. Але ледвы утямив дѣтей, застрашено поднявся и тяжкими, вымореными крылами одлетѣв.

»Боиться людей и не смѣє приблизитися« — говорив дѣд Микула. Бѣдный замерз од студени и зомлѣв од голоду. Так радо бы зайшов до нас, наѣстися крышок на столѣ, а боиться. Думає, що всѣ люде суть злѣ, якѣ забивають птахи.
Видите, той пташок не має довѣря до людей. А то є смутне!

»Мы бы не кивали єго!« говорили дѣти.

»Вы нѣт, але другѣ дѣти айно. Суть дѣти, що мають твердѣ серца. Стрѣляють потята, выбирають молодята. Злѣ люде думають, що все на свѣтѣ є для их забавы. То не є правда. Птах жиє для себе а не для чоловѣка. Чоловѣк може радоватися, що чує их спѣв. От, дѣти, обѣцяйте, що нѣколи не будете губити бѣднѣ потята! Подайте, хлопцѣ, руку на то!«

Всѣ подали руку дѣдови и робили то поважно.

»А не только потятам не будете шкодити: але всему живому: людям, звѣрятам, рослинам. Обѣцяйте, що нѣколи нароком не будете их губити!«

Обѣцяли всѣ а думали то поправдѣ из серця.

(Из ческого).

КОЛОМЫЙКИ.

Ой бѣла дѣвка бѣла,
Доки яблок ѣла.
А як впала зима,
Она змѣзернѣла.

Впала зима, яблок нема,
Ѣла шушеницѣ,
Сидѣла в петрѣвочку,
Сидить и в мясницѣ.

Подав: М. Слюсарчук
уч. IV. кл. горож. шк. в Раховѣ.

Три пряхи.

Одна дѣвчина удалася дуже лѣнивою, нѣяк не хотѣла прясти. Ще иншу роботу даяк докончила, але за кужѣль сѣсти нѣколи не бралася. Одного разу вже так розгнѣвалася єѣ мати, що и вхопила кужѣль та почала ним мастити хребет дѣвчины.

Що сяка робота не йшла тихо, можете думати! Як май тогды порозхожувалася туды королѣвна, та коли вчула той великий плач, зайшла до хатчины — и позвѣдала, що є той дѣвчинѣ, що кричить онь на улицю чути.

Мати ганьбилася сказати правду, що яка в неѣ лѣнива дѣвчина, та казала: »Не вам кажучи, така в мене донька, що нѣяк од кужѣля не одтягнеш. День за днем пряде а пряде, а я бѣдна не можу ѣй постаратися о лену!

»Коли только се бѣда, най прийде твоя дѣвчина до мене, — говорила королѣвна — »у мене лену богато, а сякоѣ дѣвчины шукаю я вже давно!«

Зрадовалася жона та и пустила дѣвчину у королѣвску палату.

Королѣвна завела єѣ в широку комнату, де было повно напхано прядива и казала: »От, тобѣ

лен, коли то скоро попрядеш, то оддам тебе замуж за моєго найстаршого сына!« Осталася дѣвчина сама тай и заплакала. Як она має напрясти се прядиво, коли сама нѣколи не мала в руцѣ веретена. Сѣла при окнѣ та плакала и плакала. А раз лиш засмѣялася. Бо що увидѣла, на том и мусѣла смѣятися. Под окном стояли три жоны, але якѣ: в однoѣ одна нога выросла як бубен, у другоѣ палець розширився, у третоѣ губы утучнѣли, як перина. Увидѣли и сѣ чуднѣ красоты дѣвчину, та зазвѣдали: чому має такѣ выплаканѣ очи. Дѣвчина была до бесѣды дуже трѣбна, зараз и розказала цѣлу свою долю, та и заплакала опять. »Се найменше дѣло!« казали тѣ жоны. »Мы тобѣ за день и ноч все прядиво спрядеме, только приклич и нас на твоє весѣля и гости нас, як твоих тѣток!« Пристала дѣвчина. На що бы была она не пристала. Запустила трьох пряшок до комнаты. Сѣли они за кужѣлєм та и не встали, доки все прядиво не было попрядено.

Зайшла дѣвчина до королѣвны голосити, що робота готова, Зрадовалася королѣвна, зрадовався

и королевич, що достане сяку спѣшну дѣвчину за жону.

Зробили весѣля. На весѣля прикликала дѣвчина и своих »тѣток.« А королевич не мог доста чудоватися, що як добула така гарна дѣвчина таких немоторных родачок.

Доти чудовався, що и не мог вытерпѣти. Приступив до тѣток и зазвѣдав:

»Чого у вас, тѣтонько, одна пога така велика та плескувата?«

»Прядучи, богато приступувала нею, серденько, од того и выросла,« казала тѣтка.

»Чого то, тѣточко, у вас губа так надулася?«

»Прядучи, нитку слинила, голубе, од того она и надулася.«

Королевич приступив и до третоѣ: »Од чого то у вас, тѣточко, палець так напух?«

»Прядучи, нитку сукала,« казала тота.

Тогды злякався королевич и казав своѣй жонѣ:

»Но, ты моя, люба жоно, од нынѣ доки жиєш, не смѣєш взяти до рук веретено, бо бѣда буде!«

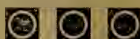
Было дивованя, що дѣвчина не заплакала и так легко пристала на сю кару. Всѣ хвалили, що яка послушна жона.

ПРОГОВОРКИ.

Там в городѣ воды не є,
Бо выпили конѣ,
Там в городѣ людей не є,
Самѣ босорконѣ.

Подав: И. Черничко,
учен. III. кл. гор. шк. в Бѣлках

Своя дѣтина найскраша.

Дав пан циганинови яблоко и каже: »Понеси та дай той дѣтинѣ, котра найкрасша в селѣ!« Циганин пошов, обойшов цѣле село а на конець дав яблоко своѣй дѣтинѣ.

Пошов потому до пана и казав: »Паночку, я обойшов цѣле село, а красшоѣ дѣтины не находив як моя!«

(Ясѣня) *Подала: Олена Митничук.*

ДѢТОЧА ПРИПОВѢДКА.

Жанґа, жанґа
Пригнала ня мамка,
Кто дасть воску,
Помастити дошку.
Кто дасть пан буде.
Кто не дасть Иван буде.

(Кричово) *Подав: В Бенца*
уч. III, гор, шк. в Тячовѣ.

Людский вѣк.

Коли Бог сотворив свѣт и почав призначовати кождому сотворѣню довжину вѣку, то прийшов до него осел и зазвѣдав! »Боже, ци довгий вѣк призначив ты менѣ жити?«

»Трийцять лѣт,« сказав Бог. »Ци доста буде?«

»Ой, Боже, милосердный,« зотхнув осел. »Се дуже много. Згадай, що я все житя терплю. Од самого рана до позноѣ ночи тягаю накладенѣ возы,

а ще и ѣсти не дають! Будь милосердный, скороти мой вѣк!«

Бог змилосердився и скоротив єго вѣк на восѣмнадцять роков. Выйшов осел вдоволеный из палаты а за ним приступив пес.

»Ци довго хочеш ты жити?« спитав од него Бог. Трийцять лѣт ослови здавалося довгим вѣком, ци тобѣ буде доста?«

»Ой, Боже, не карай мене так!« говорив пес. Подумай, колько мушу я бѣгати, гавкати, — а до того терпѣти голод и холод. Потому як постарѣю, выпадуть зубы, голос захрипне, що буде из мене?«

Видѣв Бог, що пес говорить до дѣла, придѣлив єму 12 лѣт вѣку. Тогды прийшла малпа.

»Но, тобѣ видав не буде много трийцять лѣт. Твой живот и так все веселость та посмѣх!« казав Бог.

»Не дай Господи!« зажурилася малпа. »Що я зроблю за так довгий вѣк. Правда, надомною всѣ люде лиш смѣються, але вѣрь менѣ, Боже милосердный, то лиш я знаю, колько я терплю при том, нераз слезы течуть! Нѣт, трийцять лѣт, то менѣ много.«

Подумав Господь и даровав малпѣ десять роков. На конець прийшов чоловѣк.

Каже єму Бог: »Так тобѣ дам трийцять лѣт, може тобѣ не буде то много!«

Зажурився чоловѣк и почав скаржитися: »Як ты мене караєш! Тадь се зовсѣм мало. Подумай лиш собѣ, збудую хату, наладжу коло хаты деревце, наколи оно виросте, зацвите и зачне родити, менѣ вже прийде умирати. Боже милосердный, продовжи менѣ вѣк!«

Казав на се Бог: »Добрѣ, додам ще тобѣ 18 лѣт ослячих!«

»То ще все мало!« журився чоловѣк.

»Так най будут тобѣ ще и собачѣ 12 роки!« додав Бог.

»Однакож мало,« говорив чоловѣк.

»Так бери ще и малпячих десять роков, а йди собѣ, больше тобѣ не даю!« одповѣв Бог.

Чоловѣк одойщов, але не быв вдоволеный.

То и жиє чоловѣк сѣмдесять роков на сѣм свѣтѣ.

ПѢСНЯ.

Ой, зазулько сивенькая,
Чом теперь не куєш?
Мати моя. миленькая,
Чом мя не жалуєш?
Тогды я тя, моя донько,
Буду жаловати,
Коли буде зозуленька
В осени кувати,

(Драгово) *Подав: Ст. Росоха.*
ученик гимн. в Береговѣ

Одки є зазуля?

Была одна жона та мала она дѣвчину. Выправила мати дѣвчину кождого дня из маржинами у лѣс. Ходила дѣвчина из маржинами та в єдно з нею ходив парубок — чорт, по имени Кукул. Як явися Кукул, лиш закричав на маржины, абы стали коло пня. Маржинка стала и стоѣть, доки сонце не заходило и не треба было дѣвчинѣ вертати до дому.

Сяк маржинка не абы тыла на пашѣ, а стали худѣти. Подумала мати пойти раз в лѣс подивитися, як єѣ донька выпасує худобу. Чорт Кукул доброго не вѣщовав, сего дня не прийщов у лѣс.

А дѣвчина ходила по лѣсѣ та кликала: »Гей, Кукуле, де ся дѣв?«

Учула то єѣ мати, та сказала: »А кукала бы ты, доки сего свѣта!«

Тогды дѣвчина поднялася, та збила в крыла, закукала и полетѣла.

Од тогды є зазуля и кукає у лѣсѣ.

Кричово.) Подав: *И. Кричфалушій,*
ученик гор. школы.

МАЛА ИЛЯНА.

Ой, десь была, небого Иляно?
Жито жала, люба моя мамо!
Щось зажала, небого Иляно?
Три короны, люба моя, мамо!
Та деењ дњла, небого Иляно?
В гуслњ вергла, люба моя, мамо!
Як ти грали, небого Иляно?
Шинди-ринди, люба моя, мамо!
Защось дала, небого Иляно?
Кортњло ня танцювати, люба моя, мамо.

Подав: Гавріил Мешко
ученик ґимназіњ в Ужгородњ

ВѢНОЧОК
ДЛЯ ПОДКАРПАТСКИХ ДѢТОЧОК.

Выходить кождого мѣсяця як прилога новинки: »**Наш Родный Край.**«
Редактор: *А. Маркуш.* — Предплата Кч 10·— на рок. Поодиноке число 1 Кч.
Для школярѣв: на рок 6 Кч, поодиноке число 60 геллеров.
Адреса: »**Наш Родный Край**« **Тячево.**

Рочник VIII. **Февруар 1927.** **Число 6.**

А ХОТЬ БЫ Я...

А хоть бы я, молоденька,
Три ночи не спала,
Не повѣлаб чужа мати,
Що я рано встала.

А хоть бы я, молоденька,
Три днины не ѣла,
Не повѣлаб чужа мати,
Що я зголоднѣла.

Подав: Никола Щербей,
ученик III. кл. ґимн. в Ужгородѣ.

Кто найсильнѣйший?

Колись у давных, предавных часах — коли ще сякѣ дѣла ставалися — жив у густом, залишеном лѣсѣ богобоязливый чоловѣк и своєю молитвою служив Богови.

Жив сам на самотѣ, анѣ одна птиця, анѣ найменше звѣря не заблудило нѣколи на той край — только одно сернятко приходило часом одвѣдати Раз, як молиться старый, дащо заквичить над ним та упаде перед него мале мышенятко. Зрадовався старый, що буде мати товариша. Ухопив мышенятко та и погладив. А то в той хвилѣ перекинулася мыш у хлопця, а ще так гарного, що треба было бы ходити много по свѣту, абы ще одного такого найти.

Остався хлопчик з старым, та по сему двоє хвалили Бога. Рос хчопчик, рос, та и вырос великим парубком. Вже надоѣо єму нѣчого не робити, а на самотѣ жити. Увидѣв старый, що єго товариш, чим дальше, тым больше журиться. Казав раз єму: »Я знаю твой смуток. Кажи, куды ити, яку дѣвку тобѣ засватати!«

Парубок одповѣв: »Я можу засватати лиш од того, кто є найсильнѣйший на свѣтѣ!«

»То може быти сонце над нами,« думав старый и пошов у сваты до короля сонця. Каже єму сонце: »Не на добром мѣстѣ ходиш! Я лиш доти сильный, доки чорна хмара не закрыє моє лице. Тогды вже и минула моя сила!«

Пошов старый до чорноѣ хмары. А тота єму: »Сонце правду говорило. Я сильнѣйша од него. Але є ще и од мене сильнѣйшого. То є вѣтер. Коли подхопить мене, туды жене, куды хоче!«

Пошов старый до вѣтра. Вѣтер послухав єго та и одповѣв: »Анѣ я не єм найсильнѣйший! Диви от та гора, тота сильнѣйша од мене! Дарьмо бюся всею силою до неѣ. Она лиш смѣєся — та не одступає з дороги!«

Старый почав удивоватися, але пошов ще и до горы. Гора одповѣла єму: »Правда, що я сильнѣйша вѣтра. Однакож, мушу признатися, є одно сотворѣня, що сильнѣйше мене. То мале мышенятко. Оно рыєся у менѣ по своѣй волѣ. Будує подземнѣ ходы, палаты, од мене анѣ не звѣдаєся!« »Мышенятко є сильнѣйше, чим я,« докончила гора. А онь слезы ѣй выкотилися.

Вернувся старый у лѣс — и розказав хлопцеви куда ходив и що видѣв- чув.

Хлопець засмѣявся и одповѣв: »Погладь мене щераз на прощаня!«

Погладив старый хлопця, а той перекинувся опять в мышенятко та и щез.

Од тогды жив старый опять на самотѣ.

ПРОГОВОРКА.

Де ты была, донечко, гм, донечко?
Гуси пасла, мамочко, гея, гоя, гм!
Що ти дали донечко, гм, донечко?
Три золотѣ, мамочко, гея, гоя, гм!
Як ти гули, донечко, гм, донечко?
Три-ли-ли-ли, мамочко, гея, гоя, гм!
Як єсь грала, донечко, гм, донечко?
Гопо-по-по мамочко, гея, гоя гм!

Подав: Юлій Кормош
уч. гор. шк. у Бѣлках

За один пѣняз девять вепрѣв.

(Народна казка.)

Жив собѣ чоловѣк, та быв дуде худобный. Окрем малоѣ хатчины не маз нѣчого. Але мав трьох дѣточок, а тым ѣсти треба. Одного разу пошов той чоловѣк у лѣс по дрыва та найшов один пѣнязь (грош). Вернувся додому и казав жонѣ: »Паруй, жоно, тайстру, завтра иду на торг, куплю дащо за пѣнязь!«

Як ишов на торг, стрѣнув чоловѣка, що гонив девять вепрѣв. Казав єму бѣдный чоловѣк: »Купив бы я од тебе якого вепря, але маю лиш один пѣняз!« Як здивовався бѣдный чоловѣк, коли купець одповѣв: »Я дам тобѣ всѣ девять за один пѣняз. Але через один рок прийду до тебе и тогды маєш одгадати ту загадку, що я тобѣ скажу. Коли не угадаєш, то даш назад вепрѣ а ще и житя прикладеш!«

Пристав бѣдняк на все и радостно погнав до-

дому вепрѣ. За токму нѣчого не сказав дома — а жили собѣ в достатку. Але минув рок. Бѣдняк правѣ на той день зарѣзав девятого вепря. Як сѣла цѣла фамилія за гостину, заклопкали на дверях. Бѣдняк думав, що то вже єго купець. А то были два святѣ вандровники. Прияв их бѣдняк радостно, посадив за стол та и гостив. Але сам журився и все дивився на годинник, ци далеко ще до повночи. Вандровники зазвѣдали, чому он журиться, та он и розказав им все, що в повночи мае прийти купець за вепрями и за єго животом — бо он напевно не одгадає єго загадок.

»То лиши на нас!« казали вандровники.

В повночи поправдѣ закричав дакто под окном: »Ци ты спиш, чоловѣче!«

Один з вандровников одповѣв єму: »Ой, дай покой, и сплю и не спю!« — »Та не спи, але зачни одгадувати,« говорив той под окном. »Що є одно?« Подорожный одповѣв: »Одно є сонце!« — »А що два?« Той знов: »Двѣ очи!« — »Що три?« — »Тройця свята!« — »Що чотыри?« — »Чотыри дойки у коровы!» — »Що пять?« — »Чотыри колеса, пята рудина!« — »Що шѣсть?« — »Пять пальцѣв шеста долоня!« — »Що сѣм?« — »Де сѣм дѣвок там суть вечерницѣ!« — »Що восѣм?« — »Де восѣм хлопцѣв там є сварка!« Чоловѣк под окном онь скреготав зубами од лютости, бо дотеперь на всѣ загадки одповѣли єму. Подав и послѣдню: »А що девять?« Се вже и сам бѣдняк выгадав; отворив окно и так закричав: »Девять вепрѣв за пѣнязь!«

На се под окном лиш зашелестѣло, а купець — нечистый дух — зник.

(Б. Бычков) *Подав: Йосиф Смердуль*

ПРОГОВОРКИ.

А я дыню одкопала
Прийшла свиня та vзяла,
А я свиню поза уха,
Свиня каже: »Я не муха:«
А я свиню перед попа
Свиня каже: »Я не тота!«
А я свиню перед пана,
Свиня каже: »Я не брала!«
А я свиню перед дяка,
Свиня каже: »Як вам дяка!«

(Розтока) *Записав: Михайло Гриґа*
ученик нар. школы.

Паличка-слухняночка.

Была раз дѣвчина сирота. Не мала она нѣкого на свѣтѣ. Цѣлый єѣ маєток быв одна паличка, яка осталася на нею од маточки чаровницѣ. Ту паличку мала дѣвчина носити при собѣ 20 лѣт — а тогды все обернеся на добро. Сяк говорила ѣй покойна мати, доки жила.

Носила дѣвчина паличку, та блукала по свѣту. Ци тут, ци там наялася у роботу. Сама не знала, колько лѣт має, ци довго ще чекати, абы все обернулося на добро. Але палички нѣколи не оддала од себе.

Сяк блукаючи по свѣтѣ — досталася она аж в королевский город — и наялася за служницю до самого короля

Служила, служила. Мѣсто было доброє. Кухарки честнѣ и богобойнѣ. Из панов дѣвчина нѣкого не видѣла. Не мала з ними дѣла.

Раз у сусѣдного короля готовили велику забаву, що мала держати три днѣ. Вѣсти о сѣй забавѣ зайшли аж до кухнѣ. Цѣлый день о том говорили в кухни, що яка славна то буде забава, колько там буде прегарных принцов и принцезн. Дѣвчина слухала-слухала сѣ розмовы — а вечер коли вже лѣгала спати и одкладала паличку воз-

дыхнула: »Ой, кобы могла и я там быти!« На се и потряслася палочка в єѣ руцѣ та почала єѣ тягнути. Тягла, тягла та потягла до величезного дуба, який стояв недалеко королевскоѣ палаты. В том дубѣ найшла служниця срѣберне убраня, а перед дубом срѣберну карету.

Убралася дѣвчина, сѣла у карету та и поѣхала

на забаву, Як зайшла, очи всѣх на нѣй стали. Всѣ принцы лиш з нею хотѣли танцювати, а найбольше обертався коло неѣ принц з палаты, де она служила.

Гуляла дѣвчина майже до зорѣ. Але паличка раз лиш ударила єѣ. Дѣвчина порозумѣла, що час ити до дому. Збѣгла на ступнях, сѣла в карету — лиш махлула паличкою а нѣкто не утямив, куды зникла.

Рано вже была в кухни и робила, що єй розказали, при том слухала як говорять кухарки — о таємной принцезнѣ, яка была на забавѣ — та о королевичеви, котрый вернувся з забавы дуже засмучено и сердито. Теперь дораз устане, але нѣкто не смѣє єму занести чоботы. Доти шептали, доти шептали, що раз лиш дали до рук служницѣ чоботы, абы занесла она.

Дѣвчина занесла. Королевич быв страшно сердитый, взяв чоботы та и закричав: »Видав се тобѣ чистѣ? Коли научитеся вже чоботы чистити?« Тым и ударив дѣвчину чоботом. Дѣвчина заплакала, та и смутилася цѣлый день. Але на вечер опять взяла паличку та до дуба. Там найшла теперь золоте убраня и золоту карету.

Як зайшла на забаву, опять всѣ принцы лиш з нею хотѣли танцьовати. Але она выбрала свого домашнього, бо правду сказати, той ѣй найлучше сподобався. Принц радый и веселый танцював и розмовляв. Мѣж иншими зазвѣдав и то, що з котрого краю є она. Дѣвчина сказала посмѣхуючися: »З чоботоудару.« Як почало зоряти, дѣвчина опять зникла. Нѣкто не утямив, коли и як.

Королевич побѣг також додому — без тоѣ ча-

ровноѣ принцезны не мав дяки до забавы. Созвав зараз всѣх радников, абы сказали, де то є такий край: »Чоботоудар!« Нѣкто не мог одповѣсти.

Злостився королевич, що на цѣлу палату розбѣгся страх. Рано з чоботами заслали опять служницю сироту. Королевич анѣ не дивився на чоботы, ухопив щѣтку з столика та и потрафив нею служницю просто у голову.

Засмутилася дѣвчина, що то єѣ принц так єѣ честує. Однакож на вечер опять пошла на забаву. Теперь мала вже діямантове убраня. Опять цѣлый вечер лиш з тым одным королавичем забавлялася. Той все допрошував, кто она є, як ся зове. Она нѣбы то не чула. На конци сказала: »Цинероза Поголовѣщѣткой.«

Королевич думав, що се є по латинѣ, а не додумався. Приходила зоря. Паличка вже двараз пильновала дѣвчину, але она не много дяки мала до одходу. Бо се быв послѣдный день забавы. Але коли паличка потрясла и третый раз — а то вже сердито —, подхопилася дѣвчина, збѣгла до кареты та и од'ѣхала. Але королевич всюды за нею. Ледвы могла зникнути. Переодягнутися вже не мала часу, только натягла на діямантову одежу, свою просту кухонну, та и стала до своєѣ роботы в кухни.

А королевич нѣяк не мог похопити, де зникла єго принцезна. Головно того не розумѣв, що зникла дагде близь их палаты, Почав роздумовати над дивными именами »Чоботоудар,« »Поголовѣщѣткой!« Доти роздумовав, що й дав прикликати служницю кухарьку, абы розчесала єму волося.

Зайшла служниця, почала чесати волося королевича, а через рѣдку єѣ одежину все перебивався

блиск діямантовоѣ одежѣ. Подивився королевич, що там блищить, потому подивився и на дѣвчину. Та зараз и спознав.

Дальше не треба анѣ казати. Зробили таке весѣля, що кухарки три тыжднѣ день и ноч не перестали варити. И я там быв, три тыжднѣ ѣв, пив и гостився, на конець голоден зостав.

НАРОДНА СПѢВАНКА.

Ой, скочив я з оборога.
Будь рыбко здорова!
Вбалила з ня клебанину
Голузька сливова

Волѣла та клебанина
Навхтема пропасти
Як я такий молоденький
У ганьбу упасти!

(М. Раковець) *Подала: Марія Поляк*
учениця IV. р. нар. школы

Заяць та лисиця.

Ишли раз по дорозѣ заяць та лисиця. Зима была тверда, до того вже третый день нѣчого не ѣли. Нарѣкали обоє на злѣ часы, на лиху годины. Як идуть и видять що йде против них дѣвчина а несе великий кошик в руцѣ. Перехитрѣм єѣ, може дащо буде в кошику — казала лисиця. »Добрѣ,« пристав заяць. Але як од неѣ взяти кошик? »Ты ляжь тут серед дороги, нѣбы то мертвый. А я затягнуся у ярок. Може удасться,« роздѣлила лисиця задачѣ. Заяць, хотяй розума у него не онь дуже много, також похопив о що иде дѣло.

Зробили як казали.

Иде дѣвчина иде, раз лиш мало не зашпотаєся у заяця. »Ох, то тут заяць,« закричала. Поклала кошик на дорогу, сама яла поднимати заяця. Лисиця лиш сего чекала. Ухопила кошик та до втечи. На то ожив и заяць та пустився за лисицею.

Догонив лисицю край лѣса, коло потока. Лисиця вже переглядовала, що є в кошику. »Самѣ паляницѣ и того мало,« казала до заяця. Заяць из всего вже знав, що єму мало передасть лисиця з добычѣ. Роздумав заячик дащо та и каже: »То и не варта саме ѣсти. Кобы до него рыбы наловити, як тут недавно наловив вовк, то бы было гостина. Сухѣ паляницѣ и свѣжѣ рыбы до того!« По-

текла слина лисицѣ на єѣ бесѣду. А як то бы мож рыбы наловити, зазвѣдала. »То не велика штука,« казав заяць. »Пусти хвост у воду, у тебе доста довгий. Теперь рыба голодна, зараз и причепиться!«

Зробила лисиця, як заяць казав. Пустила хвост у воду — у прорубѣ — а хвост и примерз.

Взяв заячик кошик та солодко зѣв паланицѣ, одну за другою кажучи: »Подѣлимеся. Менѣ паланицѣ, а тобѣ рыбы!«

Вовк у сѣтцѣ.

Одного вечера поставив фешнер в лѣсѣ сѣтку на вовка. Другого рана прийшов з двома помочниками подивитися на сѣтку. А сѣтка нѣгде не была Глядали, глядали, та скоро найшли слѣд вовка, шо тягнув по снѣгу сѣтку. На краю лѣса найшли под деревом замерзлого вовка з сѣткою на нозѣ. »Сей вже здох, не треба анѣ стрѣляти!« казали. Фешнер зняв сѣтку а вовка дав помочникам, абы понесли до дому. Он сам пошов ще дальше у лѣс. Один з помочников взяв на плече вовка, а другий ишов за ним у слѣд. Раз лиш закричить той задный! »Вовк клѣпає!« Другий помочник хотѣв подивитися ци правду той говорить. Поклав вовка на землю. Вовк лиш того чекав, схопився, та лиш вѣтер за ним загучав. Сяк выратовали вовка од смерти.

Подав: Мерза Лудвик.

ПРОГОВОРКА.

Годовала бабка цапка
Под припѣчком лупинком,
»Чом ты, цапку, не тыєш?«
»Так мя, бабко, годуєш!«
Взяла бабка кол дубовый,
»Гайда цапку, у диброву!«
Цапику сам пасися,
Од вовка сокотися.

(В. Комята) *Подав: Галас Юрко*

Королѣвскѣ сыны.

Се, моѣ дѣточки, не знаю ци правда, або только выдумка. Бо нѣкто там при том не быв, як старый король заганяв сынов на вандровку. А прото оно може быти правдою, бо мой небощик дѣдусь, коли менѣ се оповѣдав, все говорив: »Я там при том не быв, але се мусить быти правда!« Слухайте, як то оно было.

Жив, де не жив, жив старый король и мав трьох сынов. Двох старших любив, а третього дурным назвав. Раз два старшѣ сыны одпросилися на вандровку, Ходили, ходили, та и вернулися назад, нѣчого не видѣли, нѣчого не добыли.

Пошов тогды дурный.

Сѣв на худого коня, та ѣде. Ѣде, ѣде, стрѣчає старого дѣдуся на ослѣ. Зазвѣдає дѣдо: »Куды сыну?« — »У сваты за Червеноє море,« хвалиться дурный. »Пойте и вы з мною!«

Ѣдуть двоє та дойшли до Червеного моря. Там и стали, бо дороги дальше не было. Каже дѣдо:

»Коли ты мене так красно звав, теперь и я оддячуся.« Учинив крест на море, а на морю учинився такий причудный путь, лиш ступати на него.

Поѣхали тым путьом, прямо ид королевскому двору. И почали дуже красно в сопѣлку грати. Як вчула то дѣвка королевска, то и выбѣгла подивитися, кто так красно грає. Выбѣгла, подивилася, а Дурный и подхопив єѣ на коня та повернули назад. Дѣвчияа анѣ слова не сказала, так полюбилася ѣй сопѣлка та парубок, що на нѣй грав.

Ѣдуть, ѣдуть, Дурень на кони, дѣдо на ослѣ та и дойшли на мѣсто, де стрѣнулися. Каже тогды дѣдо: »Я дальше вже не иду з вами. От вам мой дарунок: золотый конь и золоте потя. Жийте щастливо! Ты сыне, маєш жону из за Червеного моря и золотого коня та золотоє потя; сокоти на них. Будеш ити коло рѣки, та абы ты не став там воды пити, бо всьо загубиш.« Дѣдо сим зник а они ѣхали дале. Раз и доѣхали до великоѣ рѣки. Дурный дуже быв утомленый и став спочивати. Мав велику жажду на воду. Говорить жонѣ: »Я напюся хоть мало воды!« Дарьмо просила жона, не мог розказати своѣй жаждѣ — поправдѣ напився — та и заснув од тоѣ воды. Заспав твердо навѣки. Надойшов туда брат Дурня, забрав и коня и потя и дѣвку, та понѣс у палату отця. Дѣвку побожив, абы нѣкому не сказала правду.

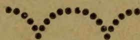
Зрадовався старый король, що єго сын принѣс таке богатство, розказав приготовити все до свадьбы, А Дурный ще все лежав коло рѣки. Доти лежав, доки дѣдо не мав туды дорогу та не найшов и не оживив. Заплакав Дурень, що пропали и дѣвка и дарунки дѣдуся. Казав тогды дѣдо: »Щераз тобѣ

поможу. Дам тобѣ таку иглу и ножички, що самѣ будуть робити. Бери та иди скоро и просися до того кравця, що близь быває коло палаты твоєго отця. Так робив Дурень. Кравець правѣ тогды шив платя на корольску невѣсту. Радостно прияв помочника. Дурень казав кравцеви: »Лѣгайме спати, моя игла зшиє сама то платя.« Доти говорив, що кравець послухав. Лягли обоє спати. Рано, як пробудяться, дивляться а на столѣ готовоє платя стоить. Приходить рано и молода за платєм, та зараз спознала єѣ правдивого молодого. Побѣгла до палаты казала: »Доти не пойду божитися, доки не прийде на свадьбу кравець и єго помочник!« Послав король за кравцем и єго помочником. А помочник прийшов в таком убраню, що было из чистого золота. Коли зайшов в двор, золотоє потя начало гойкати: »Туй мой пан! Туй мой пан!«

А золотый конь начав реготати: »Се правда, се правда!« И сяк дозналися всѣ, що золотого коня и золоте потя та и королѣвску дѣвчину добыв найменший королевич.

Зробили свадьбу на три державы. И я там на том весѣлю быв, пив, танцював. А там было весло, дому ня принесло. А там было метло, путь за мной замело.

Мих. Иваник,
учен. II/б кл. горож. шк. в Мукачевѣ.

ГУЦУЛЬСКА ПѢСНЯ.

Изыйшлися два гуцулы коло яворова
И сталася межи ними такова розмова,
»Ай, де гостиш, товаришу, изкажи ми мало!«

»Не скажу ти, товаришу, багуєш немало!«
»Ай, де гостиш, товаришу, в яковом дѣлѣ?«
А, я гощу по докторах, аж до Коломыѣ!
А, зыйдѣмся край дороги, садьмесѣ в воросѣ,
Посербайме гусляночки, та розмовимосѣ!
Посербали гусляночки, попахали люльки,
Здалобыся небощикам заграти гуцулки.
»Мы гуцулки не вмѣємо, анѣ подолѣвки!«
Здалобыся небощикам выпити горѣвки.
Та выняли фляш из торбы, та зачали пити.
Здалобыся небощикам кулешѣ зварити.
Ой, кулеши изварили, люльки запалили,
Тверда ружа ударила, коньми попутили.
— Ой, ци знаєш, товаришу, Сопѣлку Сѣмена,
Яка в него байдуречка, премудра зложена.
Яка в него байдуречка, такѣ в него ношѣ,
За чересом скрутюн, тютюн, не боялисьмосѣ.
За чересом скрутюн, тютюн, а часом шумѣвка
А довкола пистолеты, а ще дубелтѣвка.

(Ростока) *Подав: Михайло Грига,*
ученик IV. кл. нар. школы.

Книгопечатня »СВОБОДА« Ужгород, улиця Духновича ч. 2.